

ပအိုဝ်းလိတ်လွင်, စွမ်, လီတားဗဟိုသံးဃားစွို,

စီးစဲးတမ်းထန်းပေး

ပအိုဝ်းလိတ်မူးစောင်

(၁)
ငေါင်းတယ်အွဉ်
(နိဒါန်း)

ထာမာကိစ္စ ကပွိုင်းပွိုင်းတွမ်း အများနပ်၊ ဂူမားအများထာကျိုက်၊ နေးဟး အများဆန္ဒ၊ ထမ်ဖေးဟး အများကွီကော့ချက်၊ မာဖေးဟး စတင်နဲင်းနပ်၊ဖုံးသွ။

ကွပ်နပ်မ၊ ကပွိုင်းပွိုင်းဒါး နီပအိုဝ်းတဖျိုးခွါလုမ်း “ပအိုဝ်းလိတ်မွူး” ကိစ္စယိုနပ်၊ ဂူအများထာကျိုက်၊ နေးအများဆန္ဒ၊ ထမ်ဖေးအများကွီကော့ချက်တင် ဖေးနေး ကယိန်းဟပ်ဟပ်နပ်၊ တလင်းထွူတလင်း အဝ်းစီးစဲဉ်း တမ်းထန်းလွေဖေးနပ်၊သွ။

ပအိုဝ်းလိတ်လိုင်စွမ်းလိတာ၊ ဗဟိုသဃ်းဖျိုးအနေး ကစီးစဲဉ်းဖေး စတုတ္ထ အလင်းယိုနပ်၊တဲ့ နေး ၁၃၅၅-ဟး၊ ဒုတိယဝါးဆိုးဆန် (၇)နီ၊ ဝေင်တောင်းကီ၊ ကျောင်အေးစေတီလိတ်သွဉ်တို့ကို ပအိုဝ်းလိတ်လိုင်စွမ်းလိတာ၊ ဗဟိုသဃ်းအဖျိုး အရေပေါး ပွယ်မော့ခွဲး ဆွံ့ဖျတ်ချက်အလ၊ စီးစဲဉ်းတမ်းထမ်ဖေးဖျင်ယင်း အများ ကွီကော့ချက်အတိုင်၊ဖုံးနောင်၊သွ။

စီးစဲဉ်းတမ်းထမ်ယင်းနဲင်းမိုင်၊နေးတင် -

- ၁။ ဗီး ၊ သရ ၊ အမဉ်၊ ၊ အမိုင် - စတင် မူလလိတ်မွူးနမ်းနပ်၊ ပြောင်လင်း တမ်း၊ ဂူဒျား မူအလီးစွူစွူနပ်၊သွ။ ။
- ၂။ လိတ်မွူးတွယ်ကို သွဉ်ခန့် (၁)နပ်၊ အဝ်းအရဲဉ်း (၁၀)တင် သွဉ်ခန့် (၂) (၃)နပ်၊ဖုံးတဲ့ အွဉ်းပွိုန်ပီယင်း အရဲဉ်း(၁၀)နေနေနပ်၊သွ။ ။
- ၃။ နီပအိုဝ်း အသွံ့တအေဉ်ထပ်း ငမ်းအရဲဉ်းနပ်၊နပ်၊ အွဉ်းနယ်လွေ၊နေးတွမ်း အမိုင် ခတ်၊ (x)နဲင်းယိုသွ။
- ၄။ ဖတ်လွူခန့်တဲ့ အွဉ်းလွေ၊ အမိုင် (၁) အမိုင်(၂)ထွူတင် အမိုင်(၁)နောင်၊ ငမ်းရိုးရိုးပါ၊ လင်္ကာပါ၊ အမိုင်(၂)နပ်၊ ငမ်းလင်္ကာတွမ်း ဆင်းရာအရွတ်ဖုံး နောင်၊သွ။
- ၅။ ဖတ်လွူခန့်ကိုကပါဒါး ငမ်းဖုံးနပ်၊တဲ့ ဖေးနေးကထွာဒျား ငမ်းအကျိုအာ၊ ငွါအငိုတန်းဖုံးတင် စန်းတသာသော့ထင်းတဲ့ပါ၊ ဂူချာအလီတဲ့ အဝ်းဒျား နောင်၊သွ။

- ၆။ သွဉ်ထူးသားဖုံး ဖေးနေးကယိန်းစွယ်ငါငါတင် တမ်းစန်းသော့ဖေးပါ လိုပေး
ကဗျာဖုံးတွမ်း အရွတ်ဖုံးနပ်ယင်သွ။
- ၇။ လိတ်ဟော်ခန့်တဲ့ ဖေးနေးကယိန်းစွမ်းစွမ်းတင် တမ်းသော့ထင်းယင်း (၁)
ပျတ်နောင်သွ။
- ၈။ ဗဟုသုတ ဖေးနေးကယိန်းအာအာတင် ဆရာသီးအတွက် ငေါင်းထွဉ်းချက်
နပ်တဲ့ တမ်းသော့ဖေးပါနပ်သွ။
- ၉။ တမ်းသော့ဖေးပါ ငေါင်းရိပ္ပုံး ရီနယ်ဖုံးယင်နောင်သွ။

သွဉ်ထူးဒါးလုထွ။ လိတ်ပအိုဝ်းယို အကျိုတရာနောင် -

- ၁။ လိတ်တဖြိုး ငေါင်းတငါတင် အခရာ သေနာသွ။ တလဲင်းချင်း။
- ၂။ ကမ္ဘာလောင်း လိုတိုင်းသီး အငေါင်းငါဖုံးယို (သွဉ်ထူး)တမ်းမတ်
နောင်လုတင် ဒါယိုလုအီ။
- ၃။ သုတေသီ ပုဂ္ဂိုလ်းတိုင်းသီးတဲ့ ဖတ်ပွဲသွဉ်နယ်ကစဒါး သေဗွင်
ယိုအီတင် ကွိုက်ပေါင်ရေဟပ်မု ထွာအီဟးနပ်သွ။

ပအိုဝ်းလိတ်လဲ့ငါ့စွမ်းလီတာ ဗဟိုသယံးစွို၊

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

အရဟတော = လိုလူ့ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါးနိမ္မူ၊ ကားကလူယို၊ ကွပ်ထူး
ထွိုက်ယံ၊ အရဟံဂ္ဂုဏ်၊ ဘွဲ့တန်သွံခမ်း၊ ခင်းလမ်း
ဖွစ်ဖဲစ်၊ ကကျော့စွစ်စဲစ်ဒါး -

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ = ကောင်းသွဉ်ဖေးဒါး၊ ဆရာအံဉ်ထင်း၊ ပွေးစမ်းနမ်းချာ၊
ယံငါးစင်းစဲ၊ ကြောင်းကြံတရာ၊ ကွပ်သေငါမ၊
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ယံခေါးပွေးဂ္ဂုဏ်၊ ဘွဲ့တန်သွံခမ်း၊
ခင်းလမ်းဖွစ်ဖဲစ်၊ ကကျော့စွစ်စဲစ်ဒါး -

ဘဂဝတော = သူပါးဘွဲ့တော၊ ပွေးကျော့ငါးထာ၊ ဘဂဝါဂ္ဂုဏ်၊
ဘွဲ့တန်သွံခမ်း၊ ခင်းလမ်းဖွစ်ဖဲစ်၊ ကကျော့စွစ်စဲစ်ဒါး -

တဿ = ပွေးဘုရာနောင်နောင်၊

နမော = စူနံတဆီ၊ ကတောင်ကီအွဉ်ဒင်း၊ ဝဲင်းထင်းချာသွူ
ပွေးသြ ။

ပတ္ထနာဒိ - ကိစ္ဆာ

- ၁။ ကွပ်အရဟံဂ္ဂုဏ်း၊ ဗုဒ္ဓအဟံဂ္ဂုဏ်း
ကောသုဉ်သားဖုံးတဲ့ ထို့က်ထို့က်တန်းတန်း
ယံကလုလုသွေ့ဆု၊ ပဿိပရာနေား ။
- ၂။ ကွပ်သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဂ္ဂုဏ်း၊ ဗုဒ္ဓအဟံဂ္ဂုဏ်း
ကောသုဉ်သားဖုံးတဲ့ ယံကသေနာဒိ၊
ယံကဒါလုသွေ့ ပဿိပရာနေား ။
- ၃။ ကွပ်ဘဂဝိဂ္ဂုဏ်း၊ ဗုဒ္ဓအဟံဂ္ဂုဏ်း
ကောသုဉ်သားဖုံးတဲ့ ဘုရားကံယံကတန်သွေ့ ပဿိပရာနေား ။
- ၄။ နိဗ္ဗေဒုရာနောဒိ၊ သံသီတခမ်း၊ ခင်းလမ်းဖွမ်းဖွမ်း၊
ကျော့စွမ်းစွမ်းလဲဉ်းသွေ့ ။
ကွပ်ပိုးရိုးဟား၊ ငေါင်းသစ္စာယိုတင် နိပအိုဝ်းလိတ်ယိုတဲ့
ကမ္ဘာလောင်းဖွမ်းဖွမ်း၊ ကျော့စွမ်းစွမ်းသွေ့နေား ။

(၅)

(ပါဠိ) အက္ခရာ သရစဉ်း (၈) ဖြူး

စဉ်း	အနုမ္မိ	သရပီးပယ်တာ	အငေါင်းပွဲးစံး	တောင်းအီ
၁	အ	-	<u>အ</u> ရ ဟံ	ဂ္ဂုဏ်းတေား
၂	အာ	-ာ	<u>အာ</u> ဒိ	အထျှ (ပါဠိ)
၃	အူ	ိ	ဣတိပိ	နဲင်းယို (ပါဠိ)
၄	ဤ	ိ	ဤတိ	ဘေးရန်း (ပါဠိ)
၅	ဥ	ိ	ဥဇ	စွဲးစဉ်း (ပါဠိ)
၆	ဥ	ိ	ဥန	ယွမ် (ပါဠိ)
၇	ဧ	ေး	<u>ဧ</u>	တဗား (ပါဠိ)
၈	ဩ	ေး	<u>ဩ</u> ကာသ	အခွင် (ပါဠိ)

(၆)

ပအိုဝ်းသရစဉ်း (၁၆) ဖြူး

စဉ်း	အနမ်း	သရ ပီးပယ်တာ	အငေါင်းထန်းပွဲး	တောင်အီ
၁	အ	—	အထူးအနာ	
၂	အာ	—၁	အာငါး	
၃	အိ	—	အိပနား	စွီးပနား
၄	အီ	—	ချွေတအီ	
၅	အု	—	နင်းအု	လိုမူးမည်
၆	အူ	—	အူမေး	
၇	အေ့	—	ခွန်အေ့	လိုမည်
၈	အေ	—	အေ-ဘီ-စီ-ဒီ	အင်္ဂလိပ်ပီး
၉	အဲ	—	လိုတအဲ	လိုတဟီးတအဲ
၁၀	အဲ	—	ထမ်းအဲ	အဲ-အယ်အင်းပီဝင်
၁၁	အဲ့င်	—	လိုမြို့အဲ့င်	လိုဒီဒါတောင်း
၁၂	အဲ့င်	—	အလွီးဟွမ်အဲ့င်	အရသားလွီး
၁၃	အေ့	—	ဖိုးအေ့ထာ	ဖိုးမော့ဒုက္ခအေ့ထာ
၁၄	အော်	—	ပါအော်ကိုင်	ပါချောက်ကိုင်
၁၅	အို	—	ထွီးအိုထာ	ထွီးအ၊ ဖြေင်ထာ
၁၆	အို	—	တအိုလူး	တအိုမုတ်

တောင်ခါး = အ ၊ အိ ၊ အု ၊ အေ့ ၊ အဲ့င် ၊ အေ့ ၊ အို ယို(၈)ဖြူးနပ်၊
သရအင်းဒွိုင်စား (ရသေ - သရ)
အာ ၊ အီ ၊ အူ ၊ အေ ၊ အဲ ၊ အဲ့င် ၊ အော် ၊ အို ယို(၈)ဖြူး
နပ်၊ သရအင်းဆွာစား (ဒီယ - သရ)

(၇)

ဗျည်း ၃၃-ဖြိုး

က _{နီ}	ခ _{နီ}	ဂ _{ဆိုး}	ဃ _{ဆိုး}	င _င
စ _{နီ}	ဆ _{နီ}	ဇ _{ဆိုး}	ဈ _{ဆိုး}	ည _ည
ဋ _{နီ}	ဌ _{နီ}	ဍ _{နီ}	ဎ _ထ	ဏ _{နီ}
တ _{ဆိုး}	ထ _{ဆိုး}	ဒ _{ဆိုး}	ဓ _{ဆိုးသွတ်}	နီ _{ဆိုး}
ပ _င	ဖ _{နီ}	ဗ _င	ဘ _{ဆိုး}	မ _င
ယ _ယ	ရ _ရ	လ _{နီ}	ဝ _ဝ	သ _သ
	ဟ _ဟ	ဌ _{ဆိုး}	အံ _{အံ}	

ဂဏန်း

၁ ၂ ၃ ၄ ၅ ၆ ၇ ၈ ၉ ၁၀

တာ နီ သွံ လစ်၊ ငတ်၊ သူ နွတ်၊ သွစ်၊ ကွတ်၊ သုည

(၈)

ဗျည်းစဉ်း ၃၃-ဖြိုးတွင်းပွဲးစံး

စဉ်း	အနမ်း	ပွဲးစံး
၁	က - ရိုး	လောက
၂	ခ - ရိုး	သုခ
၃	ဂ - ဆိုင်,	သံးဝွေးဂ
၄	ဃ - ဆိုင်,	ဩဃ
၅	င	ငထား,
၆	စ - ရိုး	စခါ
၇	ဆ - ရိုး	ဆတွာတွာ
၈	ဇ - ဆိုင်,	ဇရာ
၉	ဈ - ဆိုင်,	မဇ္ဈ
၁၀	ည	အညမည
၁၁	ဋ - ရိုး	ပိဋကတ်
၁၂	ဌ - ရိုး	ဥက္ကဋ္ဌ
၁၃	ဍ - ရိုး	ကဏ္ဍ
၁၄	ဎ - ထားဝ	အာယုဇုမုန
၁၅	ဏ - ရိုး	မရဏ
၁၆	တ - ဆိုင်,	တတိယ
၁၇	ထ - ဆိုင်,	ထပေး

စဉ်း	အနမ်း	ပွဲးစံး
၁၈	ဒ - ဆိုင်,	ဩဝါဒ
၁၉	ဓ - ဆိုင်,သွတ်,	နိရောဓ
၂၀	န - ဆိုင်,	ဒါန
၂၁	ပ	ပထမ
၂၂	ဖ - ရိုး	ဖထန်းတင်း
၂၃	ဗ	ဗဟုသုတ
၂၄	ဘ - ဆိုင်,	ဘဝ
၂၅	မ	မဟာနီ,
၂၆	ယ	အယ(အတသာ)
၂၇	ရ	ရသေ့,
၂၈	လ - ရိုး	ကိလ
၂၉	ဝ	ဝထီ
၃၀	သ	သဘော့,တရာ,
၃၁	ဟ	မောဟ
၃၂	ဠ - ဆိုင်,	စူဠဝါးကျမ်,
၃၃	အံ	ရှူးအံဒေး

(၉)

(တွယ်အိဗီးတား) ဗီးဒြိုင်းဒြို၊မဉ်း

စဉ်း	အနမ်း	မန်းငေါင်း	ပအိုဝ်းဟဲ့	နမူးနား
၁	→	ရေးချ	ငေါ်လ	ဆရာတပါး
၂	→	ရေးချရှေ့ထိုး	ငေါ်လထွို့စွဲ	သဘောတူ
၃	◌	လုံးကြီးတင်	ဒင်းဂွိုန်	အဓိပတိ
၄	◌	လုံးကြီးတင်ဆံခတ်	ဒင်းဂွိုန်ခတ်ကဲဉ်	ထိခွ
၅	→	တစ်ချောင်းငင်	ထွို့ခင်းတလီး	စုရွမ်ရွဉ်
၆	→	နှစ်ချောင်းငင်	ထွို့ခင်းနီလီး	စူခင်း
၇	→	သဝေထိုး	အေလျာ	ကေပေး
၈	→	နောက်ပစ်	ထောင်းခွဉ်း	ထီသဲး
၉	→	သေးသေးတင်	မိုင်ကီ	ကံတာ
၁၀	→	အောက်ကမြစ်	မိုင်လ	တချေ့ရာ
၁၁	→	ဝစ္စပေါက်	မိုင်နီဖြိုး	ကူကား
၁၂	→	-	မိုင်ငါ	မာထာမာ
၁၃	→	-	မိုင်ပက်ငါ	သာယာငါး
၁၄	→	ယပင့်	ယပယ်	လိုကျ
၁၅	→	ရရစ်	လဗဲဉ်+ရဗဲဉ်	ကြား+ခြာ
၁၆	→	ဝဆွဲ	ဝဟွဲ	ခွသောင်း
၁၇	→	အသတ်	အသတ်	-
၁၈	ကံ-င်	ကသတ် ငသတ်	ကသွတ်၊ ငသွတ်	ငေါက်ပိုင်လင်
၁၉	→	မှောက်ချ	ငေါ်လဖွိုး	ကာကီထင်း
၂၀	→	ဂိုက်ချ	ငေါ်လထို	ခါဂါငါဒါပါမိဝါ

လိတ်မွူးအတွယ်, (၁) သွဉ်ခန့်, (၁)

တွယ်,	မီးတွမ်း မူလသရစဉ်း ရော်,ခထ်,						ပွဲးစံး
၁	က	က,	ကာ	ကာ,	ကား	ကာ;	ကာ,ကားငါး
၂	ကိ	ကိ,	ကီ	ကီ,	ကီး	ကီး;	နီဝါးကီး
၃	ကု	ကု,	ကူ	ကူ,	ကူး	ကူး;	ကူးတဗား
၄	ကေ	ကေ,	ကော	ကော,	ကေး	ကေး;	ကောပေး
၅	ကဲ	ကဲ,	ကဲ	ကဲ,	ကဲး	ကဲး;	ကဲ,ထဲ
၆	ကဲင်	ကဲင်,	ကဲင်	ကဲင်,	ကဲင်း	ကဲင်း;	ရှူးတကဲင်း
၇	ကော့	ကော့,	ကော်	ကော်,	ကေား	ကေား;	န,ကော့,
၈	ကို	ကို,	ကို	ကို,	ကိုး	ကိုး;	လ,ယိုကို
၉	ကံ	ကံ,	ကံ	ကံ,	ကံး	ကံး;	စံ,ကံး
၁၀	ကံ့	ကံ့,	ကံ့	ကံ့,	ကံ့း	ကံ့း;	ခူးကံ့း

သွဲးအာ - က ခ င စ ဆ ည တ ထ ဒ န ပ ဖ ဗ မ ယ ရ လ ဝ ဟ (အဖြဲး ၂၀-ယိုသွဲး)

လိတ်မွူးအတွယ်, (၁) သွဉ်ခန့်, (၁) ဖတ်လွဲ,ခန့်, (၁)

မာ,တထာတသာ

နီတထာ ပသီး

မာ,အလူးဒါးန

သူးသေထာ,မ

ဟဲ့,လို,တဲးဝါး ။

မာ,ကဲင်းကဲင်းထာ,မာ,နေား

လေားကာ; တထာယိုကို

ပအိုဝ်းပို ကံးဆ,ငါး

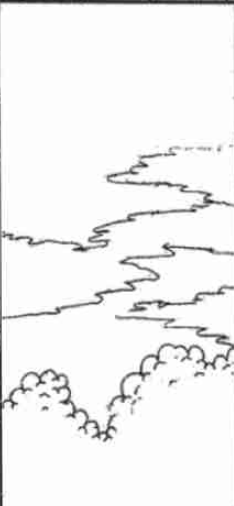
ခူးပါကံး ခံးပါထံ

ယံယံသားသာ; ကယံငါး ။

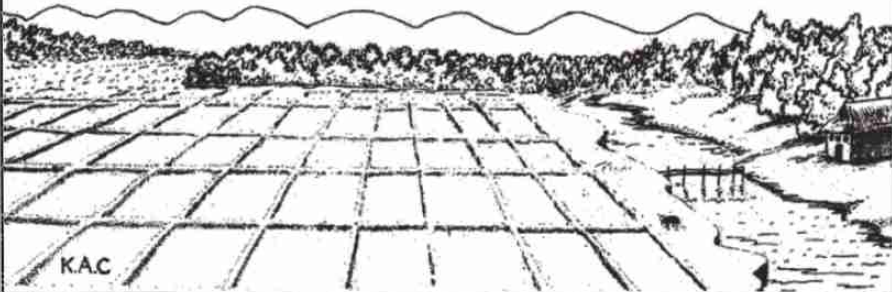
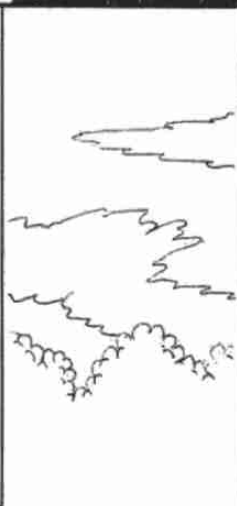
နီ လစ်, သူခါ ၊ အမိုင်ပါ ၊ ငေါင်းငွါ ထန်းပအိုဝ်း ။

ဥပမာ; - က က, ကာ ကာ, ကား ကား;

လိတ်မွူးအတွယ်(၁)၊ သွဉ်ခန့်(၁)၊ ဖတ်လွှဲခန့်အမဲ့င်(၂)

ဒေ၊ ဒါဒါ၊ ဖူးပေးဆား
ဟိဟိ၊ ဟိဟိ၊ ငတသီး
ကုကု၊ ကူကူး၊ ပွဲင်းတဖူး
ဟေ့ဟေ့၊ ဟေဟေး၊ တဖူးဝေး
ဥဲ့ဥဲ့၊ ငဲး ဖူးပေးမဲး
လဲ့လဲ့၊ လဲ့လဲ့၊ ဖူးပေးရဲ့င်း
ဖေါ့ဖေါ့၊ ဖေါ့ဖေါ့၊ ဖူးပေးနား
ယိုယို၊ ယိုယို၊ အံးတခိုး
မံ၊မံ၊ မံးမံး ဖူးပေးနမ်း
ပံ၊ပံ၊ ပံးပံး နီလဲ့င်းတုံး

(၁၂)

လိတ်မွဲးအတွယ်, (၁) သွဉ်ခန့်, (၂)

တွယ်,	ယပယ်ခဏ်,	ပွဲးစံး
၁	ကျ ကျ, ကျာ ကျာ, ကျး ကျး	ကာ,ကားငါး
၂	ကျိ ကျိ, ကျီ ကျီ, ကျိး ကျိး	- (x)
၃	ကျါ ကျါ, ကျါ ကျါ, ကျါး ကျါး	ကျါးလဲင်,ထာ,
၄	ကျေ ကျေ, ကျေ ကျေ, ကျေး ကျေး	ကျေ,တရာ,
၅	ကျဲ ကျဲ, ကျဲ ကျဲ, ကျဲး ကျဲး	- (x)
၆	ကျဲင် ကျဲင်, ကျဲင် ကျဲင်, ကျဲင်း ကျဲင်း	- (x)
၇	ကျော ကျော,ကျော် ကျော်,ကျေား ကျေား	မဉ်,ကျေား
၈	ကျိံ ကျိံ, ကျိံ ကျိံ, ကျိး ကျိး	နားအကျိံ,
၉	ကျံ ကျံ, ကျံ ကျံ, ကျံး ကျံး	ကျံးစဲးမာ,
၁၀	ကျံ ကျံ, ကျံ ကျံ, ကျံး ကျံး	ဒံကျံး

သွဲးအာ - က ခ စ ဆ တ ထ ဒ န ပ ဖ ဗ မ ယ ရ လ ဝ ဟ (အဖြဲး ၁၇-ယိုသွဲး)

လိတ်မွဲးအတွယ်, (၁) သွဉ်ခန့်, (၂)

ဖတ်လွဲးခန့်, (၁)

နီယိုလိုကျ	အံထာ,ပျော့ငါး
တသားသိကျာ,	ကျိံ,စာ,ပညားနေား
ကျါးလဲင်,ထာ,ဒါး	နီပအိုဝ်းလို,မျိံ
ဟျါးထာ, တလေ့ငါး	ကျံးစဲးတဲးတဲးလဲင်း
ဖျော့ဖေးတသီး	ပျံးဖါလူးကဲင်းငါးထာ, ။

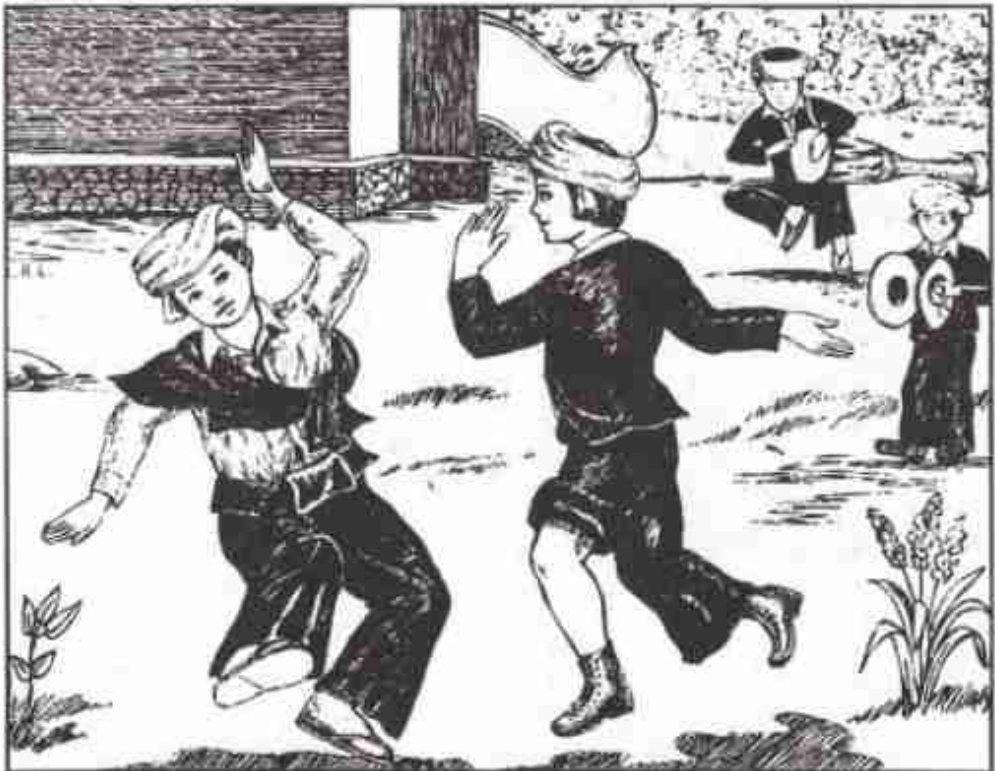
တောင်,ခါ - သွဉ်ခန့်,အထွောင်းမဲင်,တရီ,တင်း ကအွဉ်းနယ်ဒါး အမဲင်ခတ်, (x)
နဲင်းယိုနပ်, သွဉ်ပါတင်း အင်းလ,ဒျားနပ်,သွဲး။

(၁၃)

လိတ်မွူးအတွယ်(၁)၊ သွဉ်ခန်၊ (၂)၊ ဖတ်လွှ၊ခန်၊အမိုင်(၂)

တခေါ၊ရားဆျား
ကျူးလိုင်၊ကျသေး
တရေ၊ကျော့ကျား
ပညားကျို၊စာ၊
ကျုံးမာ၊ကျုံးဒေါ၊
မော့ခွဲးယျိုးဖါ

နီအံးကျား
ပအိုဝ်းပေး
မူးနံးဒျား
ကျငါးထာ၊
ဖေးကရော့၊
လူးထာ၊အာ ။

လိတ်မှူးအတွယ်, (၁) သွဉ်ခန့်, (၃)

တွယ်,	လဗဲဉ် + ရဗဲဉ်ခဏ်,						ပွဲးစံး
၁	ကြ	ကြ,	ကြာ	ကြာ,	ကြား	ကြား	ကြားခြာ
၂	ကြိ	ကြိ,	ကြီ	ကြီ,	ကြီး	ကြီး	ပါးပြီ,ခးဒီး
၃	ကြု	ကြု,	ကြူ	ကြူ,	ကြူး	ကြူး	ကြူးအံးနေး
၄	ကြေ	ကြေ,	ကြေ	ကြေ,	ကြေး	ကြေး	ကြေ,ဖြေ
၅	ကြဲ	ကြဲ,	ကြဲ	ကြဲ,	ကြဲး	ကြဲး	ဖြဲးတကြဲ,
၆	ကြိုင်	ကြိုင်,	ကြိုင်	ကြိုင်,	ကြိုင်း	ကြိုင်း	ခြိုင်းတေးကြိုင်
၇	ကြော့	ကြော့,	ကြော်	ကြော်,	ကြေား	ကြေား	ကြော့,ကတူး
၈	ကြိး	ကြိး,	ကြိ	ကြိ,	ကြိး	ကြိး	တသီးထီကြိး
၉	ကြံ	ကြံ,	ကြံ	ကြံ,	ကြံး	ကြံး	မာ,ကြံခြံ
၁၀	ကြံ့	ကြံ့,	ကြံ့	ကြံ့,	ကြံး	ကြံး	ဝါးပြီ - ငခြံး

သွဉ်အာ - က ခ ပ ဖ ယို (၄-ဖြဲး)သွဉ်

လိတ်မှူးအတွယ်, (၁) သွဉ်ခန့်, (၃)

ဖတ်လွှာခန့်, (၁)

လို,ဖြားစခါ	ပြီ,နအာ	ဖြိုင်,ဖြီတဲ	ဒါးခါ,ဗား
ပါးပြီ,န	ခးဒီးဒါး	ဖြော်ချာဗား	ကေးဇူး
ပါးပေး	ခြူးဒီးအာ	တခြူးကားငါး	ဆေ့ရေးဗား
တသီးဖြေး	အဆားကြေး	ဒေါ့,ကြံ့,ပဲင်းထာ	ဗားဒါးပါး
ဟူတပြဲးကားမိုင်, ။		ပါးမိုင်,	တဲးဖြူးဒီး ။

တောင်ခါ, - က ပ (၂)ဖြူးနပ်, လ-ဗဲဉ်၊ ခ ဖ (၂)ဖြူးနောင်, ရ-ဗဲဉ်၊ ဗ (၁)ဖြူးနောင်, လ-ဗဲဉ်၊ ရ-ဗဲဉ်။

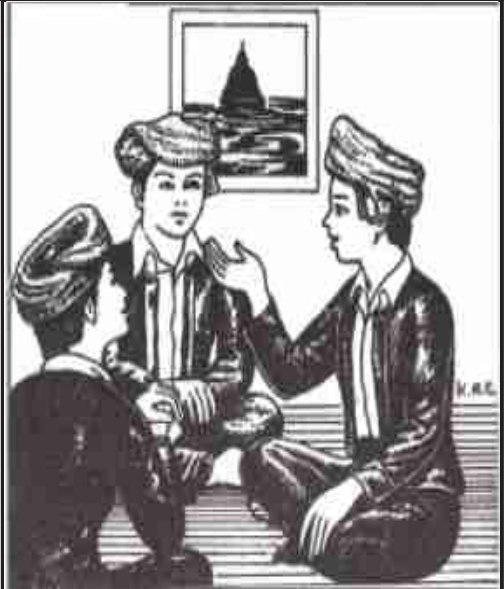
(က-ပ-လ၊ ခ-ဖ-ရ၊ ဗ-ရ-လ၊ တောင်,လွသွဉ်နဲင်းနောင်,)

လိတ်မွူးအတွယ်(၁)၊ သွဉ်ခန် (၃)၊ ဖတ်လွူးခန်အပိုင်(၂)

လို၊ဖြားစခါ ဒါးလဲ့င်အာ
ဆရာ့ပြီနု ပညားဆ၊
ပြူးထိတနား တဟေ့ငါး
ကြေ့ဒီးကြေ့ပေးထီးဖိုနေ
ဖြေ့ဟူပြုံးဖါး ထဲဆဲ့င်ငါး ။

နားဗားတရာ၊ ခြင်းဖေးပါ၊
ကြေ့ကတူးသားအာငါးမား
ဆရာထီးကြိုးကြိုး တမိုးမိုး
တခြာခြံတုံး တေးပြုံးလုံး
တေးပြုံးဖိုးအေး လိုးသေးသေး

(၁၆)

လိတ်မှူးအတွယ်, (၂) သွဉ်ခန့်, (၁)

တွယ်,	ဝဟွဲးရိ,ရိ,ခတ်,						ပွဲးစံး
၁	ကွ	ကွ,	ကွာ	ကွာ,	ကွား	ကွား	အူကွာနဲ့ကွား
၂	ကွိ	ကွိ,	ကွီ	ကွီ,	ကွီး	ကွီး	ကွီလတီးသူ,
၃	ကွါ	ကွါ,	ကွါ	ကွါ,	ကွါး	ကွါး	ဝါးကွါ
၄	ကွေ	ကွေ,	ကွေ	ကွေ,	ကွေး	ကွေး	ဝွေ,ကွေး,ကွေး
၅	ကွဲ	ကွဲ,	ကွဲ	ကွဲ,	ကွဲး	ကွဲး	တသီးကွဲး
၆	ကွော	ကွော,	ကွော်	ကွော်,	ကွေား	ကွေား	ကွော့ပေါ်
၇	ကွိံ	ကွိံ,	ကွိံ	ကွိံ,	ကွိံး	ကွိံး	ဟို့,ကွိံ,ငါး
၈	ကွံ	ကွံ,	ကွံ	ကွံ,	ကွံး	ကွံး	တကွံ,သွံစွဲး
၉	ကွံ့	ကွံ့,	ကွံ့	ကွံ့,	ကွံ့း	ကွံ့း	ထီကွံ့,
၁၀	ကြံ	ကြံ,	ကြံ	ကြံ,	ကြံး	ကြံး	ဝါးပြံး - ငါးခြံး

သွဉ်ခန့်,ယိုအလ,

သွံ့အာ - က ခ င စ ဆ ည တ ထ ဒ န ပ ဖ ဗ မ ယ ရ လ ဝ သ ဟ (အဖြူ,၂၀ယိုသွံ့)

လိတ်မှူးအတွယ်, (၂) သွဉ်ခန့်, (၁)

ဖတ်လွှာခန့်, အမိုင် (၁)

ကျို,စာ,ထွာထွာနေား	ဒေါ,ဆွော့,ထာ, ပါ,လွာ,ထီး
လွဲးလွဲး သွီးပအိုဝ်းလဲင်း	နီဖါထွို,ခါယာဒါး
ရဲင်ဗွဲဆို့,လဲင်း မာ,ကွဲင်းကွဲင်း	မိုးဖါ ကော,ဇူအာ
နီမိုးသီး လွေ,ဗွဲ	စူဝဲင်းပီနဲင်းမိုမုံ,
နီလို,ပေးယွဲးအစွို, ။	ထီကွံ့, သွံ့လအာ ။

လိတ်မှူးအတွယ်(၂)၊ သွဉ်ခန် (၁)၊ ဖတ်လွှဲခန်အပိုင်(၂)

ပအိုဝ်းမူဗွာ	အူဒါးကွာ
ပေါးထွာပအိုဝ်း	သွီးရဲင်းလိုး
စွဲပိုးငွေသွဲ	ပါလွေထွဲ
အံ့စွဲမဒါး	စွဲကိုဟး
လိုဒါးသဆွော့	ဖျော်ယိုတွော့
နီစွော့အားကိုး	သကသွိုး
သွံစွဲဖေးအား	သားသနား
မနုဟားထွဲ	နီထူးသွဲ ။

လိတ်မှူးအတွယ်, (၂) သွဉ်ခန့်, (၂)

တွယ်,	ဝဟွဲယပယ်ခတ်,						ပွဲးစံး
၁	ကျ	ကျ၊	ကျာ	ကျာ၊	ကျား	ကျား	လိုကျား
၂	ကျိ	ကျိ၊	ကျီ	ကျီ၊	ကျီး	ကျီး	- (x)
၃	ကျါ	ကျါ၊	ကျါ	ကျါ၊	ကျါး	ကျါး	- (x)
၄	ကျေ	ကျေ၊	ကျေ	ကျေ၊	ကျေး	ကျေး	ချေတာ
၅	ကျဲ	ကျဲ၊	ကျဲ	ကျဲ၊	ကျဲး	ကျဲး	သူးကျဲး
၆	ကျော	ကျော၊	ကျော်	ကျော်၊	ကျေား	ကျေား	- (x)
၇	ကျိ	ကျိ၊	ကျိ	ကျိ၊	ကျိး	ကျိး	- (x)
၈	ကျံ	ကျံ၊	ကျံ	ကျံ၊	ကျံး	ကျံး	- (x)
၉	ကျံ	ကျံ၊	ကျံ	ကျံ၊	ကျံး	ကျံး	ဘုရားကျံး

သွဲးအ - က ခ ပ ဖ ယို (၄-ဖြဲး)

လိတ်မှူးအတွယ်, (၂) သွဉ်ခန့်, (၂) ဖတ်လွှဲခန့်, အမိုင် (၁)

ကျေလွေမိုင်ပွဲး ရီရိုးသေး
ဆေ့ရေးချေတာ ချမ်သားအာ
သူးကျဲးသဌေ့ ယံထွာလွေ့
စွိုးစွိုးသထွံး နီခွဲးကျံး ။

လိတ်မွူးအတွယ်(၂)၊ သွဉ်ခန့် (၂)၊ ဖတ်လွှာခန့်အပိုင်(၂)

လိတ်မွူးအတွယ်, (၂) သွဉ်ခန့်, (၃)

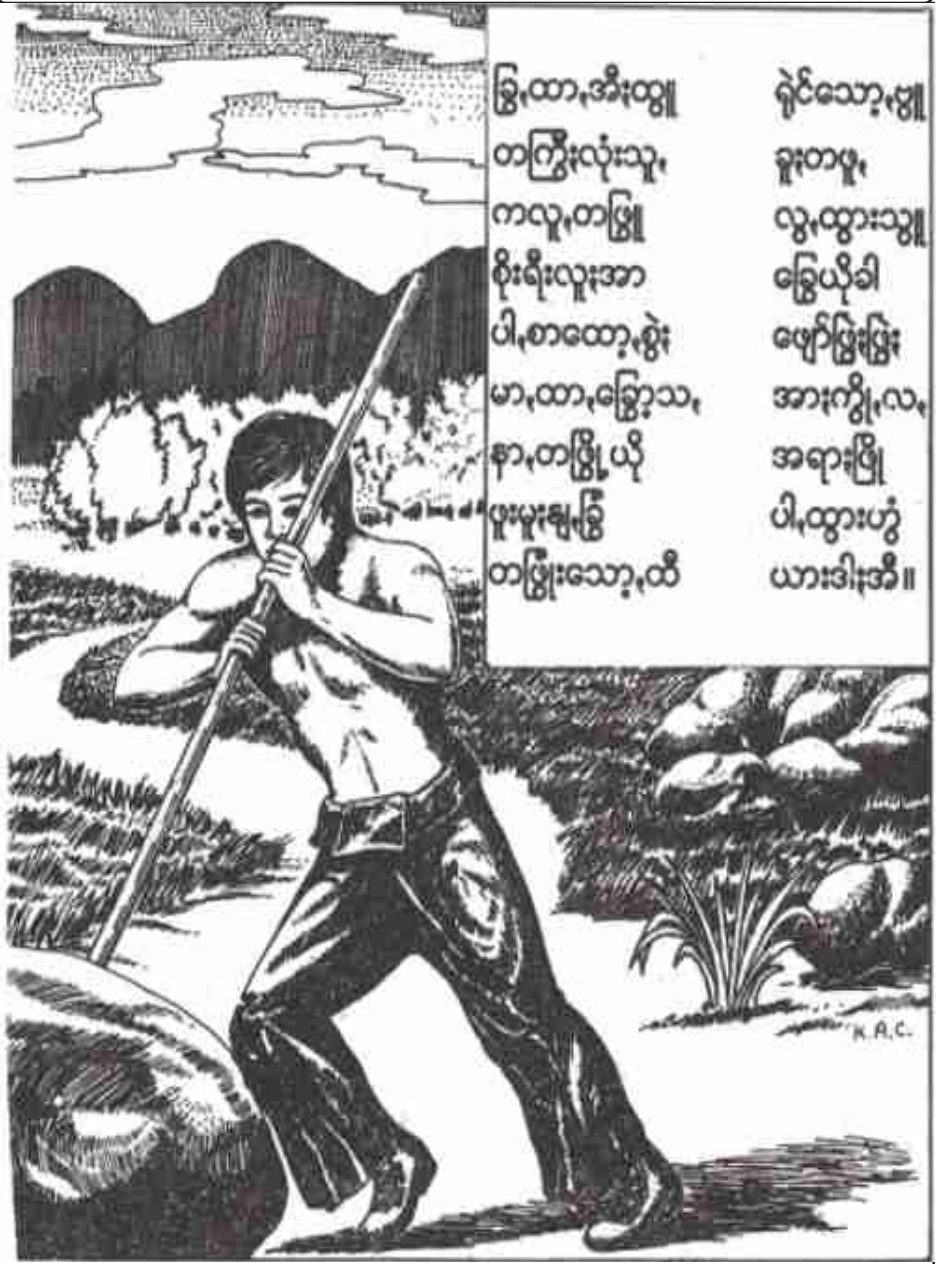
တွယ်,	လဗဲဉ် - ရဗဲဉ် ခဏ်,						ပွဲးစံး
၁	ကြ	ကြ,	ကြာ	ကြာ,	ကြား	ကြား	တကြးရား
၂	ကြိ	ကြိ,	ကြီ	ကြီ,	ကြီး	ကြီး	တကြီးညာ,
၃	ကြါ	ကြါ,	ကြါ	ကြါ,	ကြါး	ကြါး	လွီးအွါးကြါး
၄	ကြေ	ကြေ,	ကြေ	ကြေ,	ကြေး	ကြေး	ဖြေးဗေဟံး
၅	ကြွ	ကြွ,	ကြွ	ကြွ,	ကြွး	ကြွး	မူးနံးဟွဲးမြွဲ
၆	ကြော	ကြော,	ကြော်	ကြော်,	ကြေား	ကြေား	အမော့ကြော့,
၇	ကြိ	ကြိ,	ကြါ	ကြါ,	ကြီး	ကြီး	ဒေါ့ကြိ, မော့ထာ,
၈	ကြိ	ကြိ,	ကြိ	ကြိ,	ကြီး	ကြီး	ချးခွဲ
၉	ကြိ	ကြိ,	ကြါ	ကြါ,	ကြီး	ကြီး	ဟံးလူးကြီး

သွံးအာ - က ခ ပ ဖ ဗ ယို (၅-မြိုး)

လိတ်မွူးအတွယ်, (၂) သွဉ်ခန့်, (၃) ဖတ်လွှာခန့်, အမုဲင် (၁)

ခွဲးမူးဖိုးအေး	စာပြဲစာရွံ, အွိုးဆေးတွံ,
နီဝေတဖြီးဒါး	ဒေါ့ထာ, တပြော်ပြော်
ပါးဟး ကလူတဖြူ	ဒေါ့ကြိ, မော့ထာ, ဟးဒါးပါ,
ပါးခွဲတဖြာ, လူးမွေးထာ,	ငိုးခွဲးခွဲးနေား
စာပြဲနေးလဲလးဒုး	တဖူးလွေ့ခွဲးခွဲး ။

လိတ်မွူးအတွယ်(၂)၊ သွဉ်ခန်, (၃)၊ ဖတ်လွှဲခန်,အမိုင်(၂)

ခြံ,ထားအိးထွဲ	ရိုင်သော့,ဗွဲ
တကြီးလုံးသူ,	ခုးတဖူး
ကလူ,တဖြူ	လွှဲထွားသွဲ
စိုးရီးလူးအာ	ခြွေယိုခါ
ပါ,စာထော့စွဲ	ဖျော်ဖြိုးဖြိုး
မာ,ထားခြွေသ,	အားကိုးလ,
နာ,တဖြူယို	အရားဖြူ
ဖူးဖူးချခြံ	ပါ,ထွားဟံ
တဖြိုးသော့,ထိ	ယားဒါးအိ။

လိတ်မွူးအတွယ်, (၃) သွဉ်ခန့်, (၁)

တွယ်,	မီးသွတ်,ရီ,ရီ,ခထ်,						ပွဲးစံး
၁	ကက်	ကက်,	ကင်	ကင်,	ကင်း	ကင်း	ယာကင်း
၂	ကဲက်	ကဲက်,	ကဲင်	ကဲင်,	ကဲင်း	ကဲင်း	န့ကဲင်း
၃	ကစ်	ကစ်,	ကဉ်	ကဉ်,	ကဉ်း	ကဉ်း	ကဉ်းအစော့
၄	ကဲစ်	ကဲစ်,	ကဲဉ်	ကဲဉ်,	ကဲဉ်း	ကဲဉ်း	ဟို့တကဲစ်,
၅	ကတ်	ကတ်,	ကန်	ကန်,	ကန်း	ကန်း	ထီကန်း
၆	ကေတ်	ကေတ်,		ကေန်	ကေန်,	ကေန်း	ကေန်း
လို,ကေန်,ဆော့,							
၇	ကပ်	ကပ်,	ကမ်	ကမ်,	ကမ်း	ကမ်း	ကမ်းသ့
၈	ကဲပ်	ကဲပ်,	ကဲမ်	ကဲမ်,	ကဲမ်း	ကဲမ်း	အံ့ကဲမ်ဝင်,
၉	ကယံ	ကယံ,	ကယ်	ကယ်,	ကယ်း	ကယ်း	ကယ်းဆယ်း
၁၀	ကောဝ်	ကောဝ်,	ကောပ်	ကောပ်,	ကောပ်း	ကောပ်း	ကောပ်းမွဲ

သွဉ်ခန့်,ယိုအလ,

သွံ့အာ - က ခ င စ ဆ ည တ ထ ဒ န ပ ဖ ဗ မ ယ ရ လ ဝ သ ဟ (အဖြူး၂၀ယိုသွံ့)

လိတ်မွူးအတွယ်, (၃) သွဉ်ခန့်, (၁)

ဖတ်လွှာခန့်, အမဲ့င် (၁)

စော့တနာ့ စင်ဗွာ

သထွံးပေး သီးသဲင်း

မဉ်နားငါးတရာ,

အမဲဉ်းတရာ, ယံငါးထာ,

ရဟန့်,သယံး ။

မေးတေန့်, မေးဗို

နီခမ်းနီထီ အောင်းမဲ့င်,အီ

ကဗျာလင်္ကာ တဲမ်းဒါးဗား

တယ်းဘုရာ,စော့တီး

ထီ,သင်,ခေါင်းလို့ဝင်, ။

လိတ်မွူးအတွယ်(၃)၊ သွဉ်ခန့် (၁)၊ ဖတ်လွှဲခန့်အမိုင်(၂)

ဒင်းဖိုးစခါ	လွေ့သင်အာ
ခဉ်းပါခံယား	မဲစ်အာငါး
လူးဗားတန်မွေး	ကေန်တောင်းကွေး
ကပ်နေးပဉ်ပါ	လဲပ်ငါးထား
ကလာခယ်းဖြား	လဲင်အုံထွား
တဲးဝါးမာလွေ့	လွှဲတောင်းမွေ့။

(၂၄)

လိတ်မွူးအတွယ်, (၃) သွဉ်ခန့်, (၂)

တွယ်,	ယပယ် မီးသွတ်,ခဏ်,	ပွဲးစံး
၁	ကျက် ကျက်, ကျင် ကျင်, ကျင်း ကျင်း	တခြေ့တကျင်
၂	ကျဲက် ကျဲက်, ကျိုင် ကျိုင်, ကျိုင်း ကျိုင်း	- (x)
၃	ကျစ် ကျစ်, ကျဉ် ကျဉ်, ကျဉ်း ကျဉ်း	- (x)
၄	ကျစ် ကျစ်, ကျဉ် ကျဉ်, ကျဉ်း ကျဉ်း	- (x)
၅	ကျတ် ကျတ်, ကျန် ကျန်, ကျန်း ကျန်း	အံ့ကိုင်ကျန်း
၆	ကျေတ် ကျေတ်, ကျေန် ကျေန်, ကျန်း ကျန်း	- (x)
၇	ကျပ် ကျပ်, ကျမ် ကျမ်, ကျမ်း ကျမ်း	ထားမာ,ကျပ်
၈	ကျပ် ကျပ်, ကျမ် ကျမ်, ကျမ်း ကျမ်း	- (x)
၉	ကျယ့် ကျယ့်, ကျယ် ကျယ်, ကျယ်း ကျယ်း	- (x)
၁၀	ကျောင့် ကျောင့်, ကျောင် ကျောင်, ကျောင်း ကျောင်း	- (x)

သွဉ်ခန့်,ယိုအလ,

သွဲးအာ - က ခ စ ဆ တ ထ ဒ န ပ ဗ မ ယ ရ လ ဝ သ ဟ (အဖြိုး ၁၇-ယိုသွဲး)

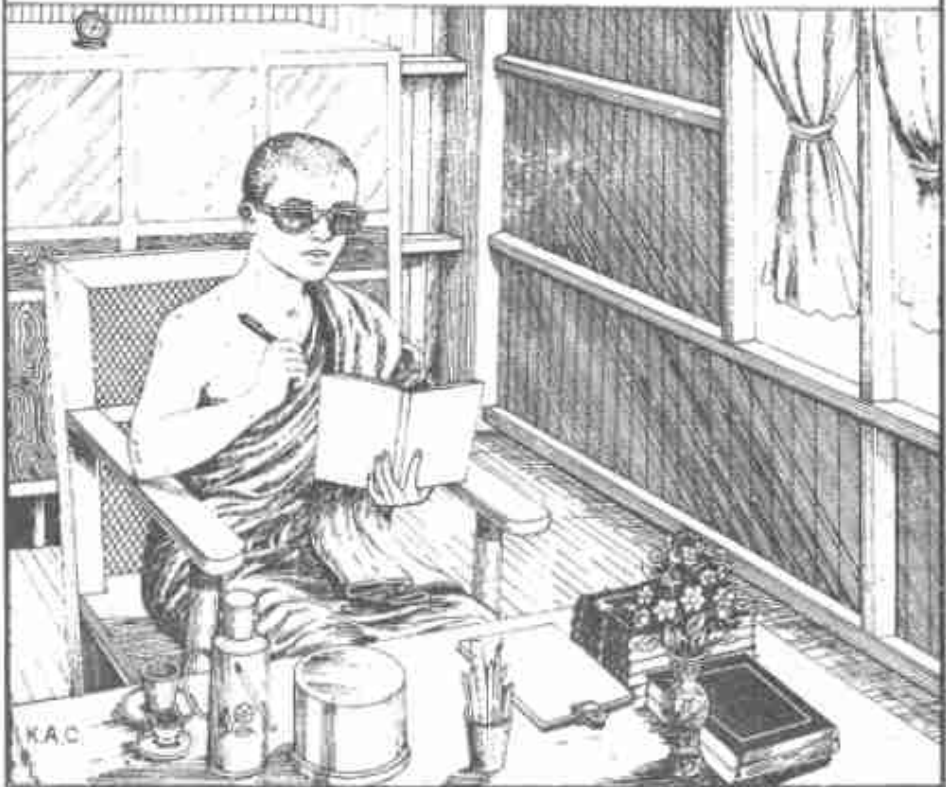
လိတ်မွူးအတွယ်, (၃) သွဉ်ခန့်, (၂)

ဖတ်လွှဲ,ခန့်, အမိုင် (၁)

နမ်းကျင်,တရာ, ဟောင်ဗား
 နီပအိုဝ်းချင်,ချင်, ရက်ဗားလို့ဝင်,
 ဘားသားထွံးမျတ် နီဆွံးဖျတ်
 မာ,ကျပ်ကုသိုလ်း ချမ်,သားပိုး
 အောင်းလိုးတမ်းယို ကျမ်,ဂန်းကို ॥

လိတ်မွူးအတွယ်(၃)၊ သွဉ်ခန့် (၂)၊ ဖတ်လွှဲခန့်အမိုင်(၂)

ကံကျင်၊မီးဒါး ကျို၊အာငါး
ခမ်းသားချင်၊ချင် ရက်သွေ့ဝင်၊
အကျင်၊ဟောင်မျတ် မာ၊ထာ၊ပျတ်
ထွားကျပ်ကျပ်၊ဂန်း တံမ်းဟော်၊ထန်း။

လိတ်မှူးအတွယ်, (၃) သွဉ်ခန့်, (၃)

တွယ်,	လ-မဲဉ် မီးသွတ်,ခဏ်,	ပွဲးစံး
၁	ကြက် ကြက်, ကြင် ကြင်, ကြင်း ကြင်း	တကြက်,လှဲင်း
၂	ကြက် ကြက်, ကြင် ကြင်, ကြင်း ကြင်း	ကြင်းတာ
၃	ကြစ် ကြစ်, ကြဉ် ကြဉ်, ကြဉ်း ကြဉ်း	တအီခြစ်,
၄	ကြစ် ကြစ်, ကြဉ် ကြဉ်, ကြဉ်း ကြဉ်း	ကြစ်ထာ,ဒါး
၅	ကြတ် ကြတ်, ကြန့် ကြန့်, ကြန့်း ကြန့်း	တကြတ်,ထာ,
၆	ကြေတ် ကြေတ်, ကြေန့် ကြေန့်, ကြေန့်း ကြေန့်း	သျဉ်းကြေတ်
၇	ကြပ် ကြပ်, ကြမ် ကြမ်, ကြမ်း ကြမ်း	ပဉ်ကြပ်,ကြပ်,
၈	ကြပ် ကြပ်, ကြမ် ကြမ်, ကြမ်း ကြမ်း	ဝါးတကြမ်
၉	ကြယ့် ကြယ့်, ကြယ် ကြယ်, ကြယ်း ကြယ်း	စင်းကြယ်း
၁၀	ကြောဝံ ကြောဝံ, ကြောပ် ကြောပ်, ကြောပ်း ကြောပ်း	မဲ့ကြောပ်း

သွဲးအာ - က ခ ပ ဖ ဗ (ယို ၅-ဖြိုးသွဲး)

လိတ်မှူးအတွယ်, (၃) သွဉ်ခန့်, (၃)

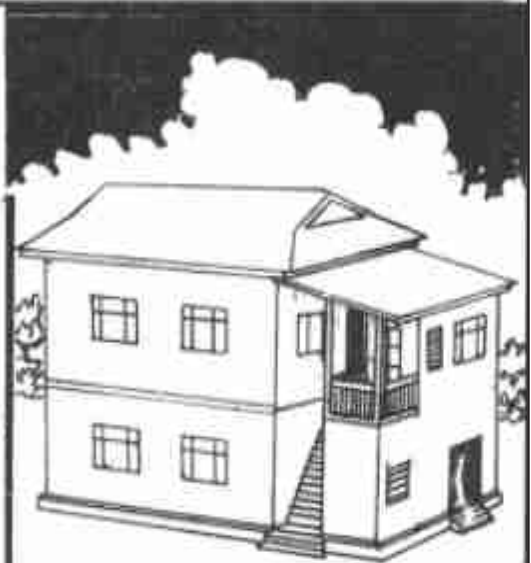
ဖတ်လွှာခန့်, (၁)

ဖိုးပနားတကြက်,	ခြပ်ဟပ်ပဉ်စား ထီးမဲ့င်းထွား
ခံးယား တခြက်,ကားမဲ့င်း,	လို,လွထာ,မာ, ပြမ်းရင်းပါ,
ဖြစ်နံးသာထီ	ဖြေ,ဟူပြယ်းဖါး ယံတင်းငါး
လို,ကြစ်ထာ,ကျဉ်း ထွာလို,ပျဉ်း	ဒေါ,သင်းခြပ်သန် ဟပ်တင်းတန်
လို,ထာ,လွတန် ကေန့်,ခြေးဖြန် ။	

လိတ်မှူးအတွယ်(၃)၊ သွဉ်ခန် (၃)၊ ဖတ်လွှဲခန်အမိုင်(၂)

လမ်းနီပြက်၊ထွာ
တံးပိုင်ကဗျာ
ထိုင်ပြဉ်းထွဲပ၊
ဝါပြားတိဟန်
ခြားဆာဗွိုးစန်း
ခြပ်ဟောင်ကွဲး
ယ၊ဝါးတခြပ်
အုံတရာ၊လ၊
ခြောဝ်းကောယိုဝါ

ပသီးဗွာ
လ၊ဆု၊အာ
ဆို့၊သော့၊လ၊
ခြပ်၊ထွားမန်
ကဟောင်ပြန်း
ထွားကညီး
လေးနီးလိုင်၊ဝဲဉ်
ခြယ်၊လောဘ
ဝင်၊သွဲ၊အာ။

N.A.C.

(၂၈)

လိတ်မွူးအတွယ်, (၄) သွဉ်ခန့်, (၁)

တွယ်,	ဝဟွဲး ဗီးသွတ်,ခဏ်,						ပွဲးစံး
၁	ကွက်	ကွက်,	ကွင်	ကွင်,	ကွင်း	ကွင်း	လဲင်,ကွက်
၂	ကွဲက်	ကွဲက်,	ကွိုင်	ကွိုင်,	ကွိုင်း	ကွိုင်း	ရေဒီယိုကွိုင်
၃	ကွစ်	ကွစ်,	ကွဉ်	ကွဉ်,	ကွဉ်း	ကွဉ်း	တို့,ကွဉ်း
၄	ကွတ်	ကွတ်,	ကွန်	ကွန်,	ကွန်း	ကွန်း	ကွန်းကွတ်,ချာ,
၅	ကွပ်	ကွပ်,	ကွမ်	ကွမ်,	ကွမ်း	ကွမ်း	သေကွပ်,
၆	ကွယ့်	ကွယ့်,	ကွယ်	ကွယ်,	ကွယ်း	ကွယ်း	ထားကို,ကွယ်း

သွဲးအာ - က ခ စ ဆ တ ထ ဒ န ပ ဖ ဗ မ ယ ရ လ ဝ သ ဟ (အဖြိုး ၁၈-ယိုသွဲး)

လိတ်မွူးအတွယ်, (၄) သွဉ်ခန့်, (၁)

ဖတ်လွဲ,ခန့်, အမိုင် (၁)

စူသွိုးခံး တကွင်,ကားမိုင်,
 ကျိုးစာ,သွဉ်မွေးမွေးပညားနေား
 ဗွေးဗွန်ကွတ်,ပါ, ကျွဲလွဉ်သွဲး
 သွဲးသွမ်,ဝင်,နပ်, ဟောင်တင်း
 နီကို,ကွယ်းချာ; ရတနားသွံပါ, ॥

လိတ်မွူးအတွယ်(၄)၊ သွဉ်ခန့် (၁)၊ ဖတ်လွှဲခန့်အမဲ့င်(၂)

တွက်ဂဏန်းဒါး	ယံဟောင်းငါး
ဗဟိုးသွဉ်တန်း	အွဉ်းစီးကန်း
ခွန်မနုဟား	ပအိုဝ်းဒျား
ကွပ်မာသီဆျာ	ဝွဉ်တွပ်အာ
သုစါယံမဲဉ်ဒါး	သွဉ်မွေးငါး ။

(၃၀)

လိတ်မှူးအတွယ်, (၄) သွဉ်ခန့်, (၂)

တွယ်,	ဝဟွဲး ယပယ်ဗီးသွတ်,ခဏ်,	ပွဲးစံး
၁	ကျက် ကျက်, ကျင် ကျင်, ကျင်း ကျင်း	ကျင်,သွံဗား
၂	ကျွက် ကျွက်, ကျွင် ကျွင်, ကျွင်း ကျွင်း	- (x)
၃	ကျွစ် ကျွစ်, ကျွဉ် ကျွဉ်, ကျွဉ်း ကျွဉ်း	တင်,ကျွစ်လာ
၄	ကျွတ် ကျွတ်, ကျွန် ကျွန်, ကျွန်း ကျွန်း	ကျွန်,နောင်
၅	ကျွပ် ကျွပ်, ကျွမ် ကျွမ်, ကျွမ်း ကျွမ်း	ပုံကျွမ်,
၆	ကျွယ့် ကျွယ့်, ကျွယ် ကျွယ်, ကျွယ်း ကျွယ်း	- (x)

သွံးအာ - က ခ ယို (၂)ဖြိုး

လိတ်မှူးအတွယ်, (၄) သွဉ်ခန့်, (၂)

ဖတ်လွှဲခန့်, အမိုင် (၁)

နာ,သက္ကရာဇ်	ကျင်,တဗားနဲ့
ဗွေးဘုရာ,	လယ်းချွစ်သတ္တဝါး
ဘုရာ,ပွင်,ဒျား	ကျွန်,နောင်ကိုယို
ပုံကျွမ်,တဖြိုး	မာ,အီထမိုင်, ။

လိတ်မွူးအတွယ်(၄)၊ သွဉ်ခန့် (၂)၊ ဖတ်လွှဲခန့်အမိုင်(၂)

(၃၂)

လိတ်မွူးအတွယ်, (၄) သွဉ်ခန့်, (၃)

တွယ်,	ဝဟွဲး လ-ရမဲဉ် ဗီးသွတ်,ခဏ်,	ပွဲးစံး
၁	ကြွက် ကြွက်, ကြွင် ကြွင်, ကြွင်း ကြွင်း	ပြွက်,ဟံးဗော့,
၂	ကြွက် ကြွက်, ကြွင် ကြွင်, ကြွင်း ကြွင်း	- (x)
၃	ကြွစ် ကြွစ်, ကြွဉ် ကြွဉ်, ကြွဉ်း ကြွဉ်း	ဗီးယာကြွဉ်း
၄	ကြွတ် ကြွတ်, ကြွန် ကြွန်, ကြွန်း ကြွန်း	ခွမ်,လာ,ပြွတ်
၅	ကြွပ် ကြွပ်, ကြွမ် ကြွမ်, ကြွမ်း ကြွမ်း	တကြွမ်စက်,
၆	ကြွယ့် ကြွယ့်, ကြွယ် ကြွယ်, ကြွယ်း ကြွယ်း	ကြွယ်ဒီး

သွဲးအာ - က ခ ပ ဖ ယို (၄)ဖြိုး

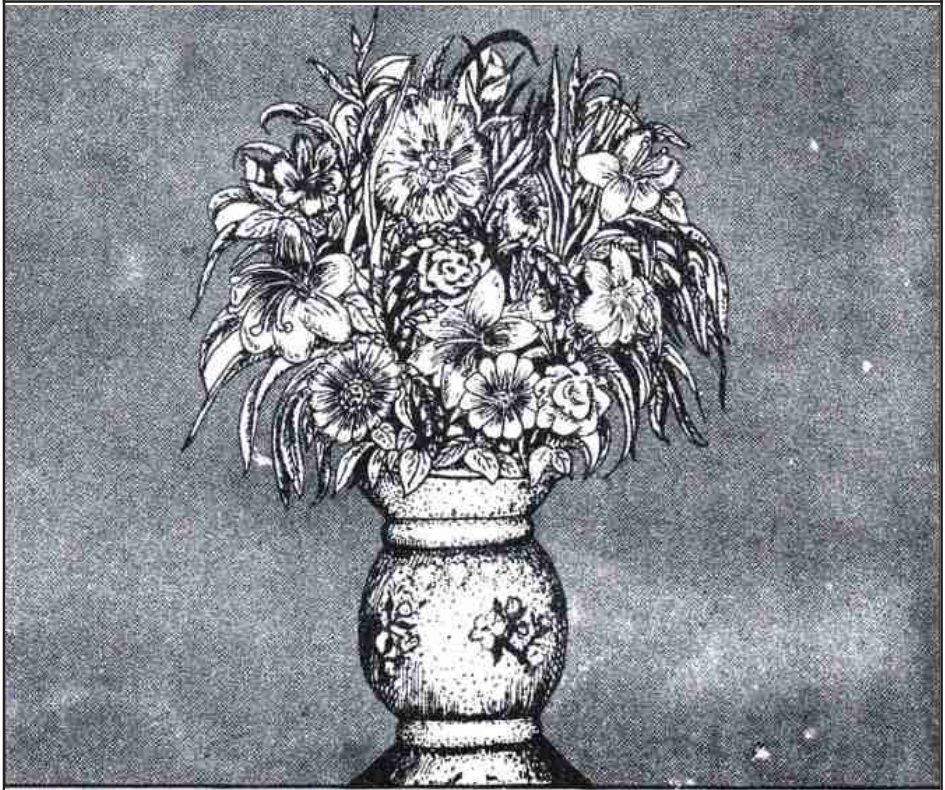
လိတ်မွူးအတွယ်, (၄) သွဉ်ခန့်, (၃)

ဖတ်လွုးခန့်, အမုင် (၁)

လိုပေးစွဲက်ထီ ပြွက်,ဟံးဗော့,
 ထီးသေဖြဉ်တရာ,
 လွေ,မာ,ထာ,မာ, ပြွတ်ခွမ်,လာ,
 ပအိုဝ်းမူးစခါ ခင်းပြွမ်
 ဟွဲး ငွဉ်,ဟွဲးပြွယ်, ॥

လိတ်မွူးအတွယ်(၄)၊ သွဉ်ခန့် (၃)၊ ဖတ်လွှဲခန့်အမိုင်(၂)

ပါပြွက်ဟံးဗော့ ထွားမရော့
ဆို့အာစွမ်စွမ် ဝါးမွူးပြွမ်
ကမ်းတိုင်မော်နမ်း ပြွတ်လိုင်သမ်း
နီပအိုဝ်းချင် ဖြမ်းလိုင်
လိုမူးဟွဲပြွေ ပါထွားစွယ် ။

လိတ်မှူးအတွယ်, (၅) သွဉ်ခန့်, (၁)

တွယ်,	မီးသရဆင်း မီးသွတ်,ခတ်,						ပွဲးစံး
၁	ကိတ်	ကိတ်,	ကိန်	ကိန်,	ကိန်း	ကိန်း	ကိန်,မိုင်း
၂	ကိပ်	ကိပ်,	ကိမ်	ကိမ်,	ကိမ်း	ကိမ်း	ခင်းဖါးကိပ်,
၃	ကုတ်	ကုတ်,	ကုန်	ကုန်,	ကုန်း	ကုန်း	လေးကုတ်
၄	ကုပ်	ကုပ်,	ကမ်	ကမ်,	ကမ်း	ကမ်း	ရွဉ်ကမ်,မီး
၅	ကောက်	ကောက်,	ကောင်	ကောင်,	ကောင်း	ကောင်း	ကောင်တငါ
၆	ကော်ပ်	ကော်ပ်,	ကော်မ်	ကော်မ်,	ကော်မ်း	ကော်မ်း	ကော်ပ်,ရွဉ်
၇	ကိုတ်	ကိုတ်,	ကိုန်	ကိုန်,	ကိုန်း	ကိုန်း	မိုတ်လို့ဝင်း,
၉	ကောက်	ကောက်,	ကောင်	ကောင်,	ကောင်း	ကောင်း	ထီကောင်း

သွဲးအာ - က ခ င စ ဆ ည တ ထ ဒ န ပ ဖ ဗ မ ယ ရ လ ဝ သ ဟ (အဖြူး၂၀ယိုသွဲး)

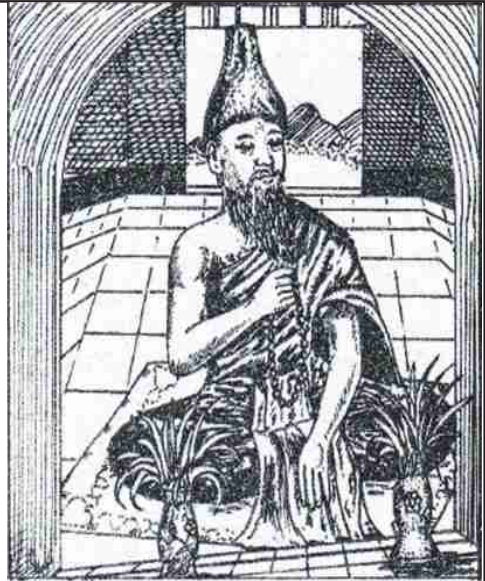
လိတ်မှူးအတွယ်, (၅) သွဉ်ခန့်, (၁)

ဖတ်လွှာခန့်, အမိုင်း (၁)

အုံလိန်းလိန်းမားမားထားနေား	ဆို့အာအာ သောင်းမိုင်းသက်လဲင်း
မွေးမွန်ထီသိမ်း	ထမ်းထားလူး ကျူးလေပ်ဘုရာ,
လွေယုန်ဗွဲ ယုန်ပေဟံး	သုဗိုန်ပိဝင်း ပအိုဝ်းချင်း
လုပ်မွေးထားသား ခြွဲကဲဉ်းအာ	ပအိုဝ်းလိတ်စောင်း ထွားမူးမောင်း

လိတ်မွူးအတွယ်(၅)၊ သွဉ်ခန့် (၁)၊ ဖတ်လွှ၊ခန့်အမိုင်(၂)

စိတ်သွော့ပတီ၊ ပနီနီ၊
ဆွဉ်းစိမ်ယာဗွာ သီတငါ
ဟိုးပလုံးသူ၊ မာတဖူ၊
သျှင်းလောင်ထုမ်းသေ သွံရှာမွေ

ပအိုဝ်းပိုမူ လောင်းဒါးလူ
ကောင်ရွဉ်လူထာ၊ နားတရာ၊
ခမ်းသားချင်ချင်၊ မိုတ်လို့ဝင်၊
ပွယ်သွဉ်တန့်အောင်း
ပျော့မူမောင်း ။

(၃၆)

လိတ်မွူးအတွယ်, (၅) သွဉ်ခန့်, (၂)

တွယ်,	မီးသရဆင်း မီးသွတ်,ခတ်,	ပွဲးစံး
၁	ကျိတ် ကျိတ်, ကျိန် ကျိန်, ကျိန်း ကျိန်း	အချိန်း
၂	ကျိပ် ကျိပ်, ကျိမ် ကျိမ်, ကျိမ်း ကျိမ်း	- (x)
၃	ကျုတ် ကျုတ်, ကျုန် ကျုန်, ကျုန်း ကျုန်း	- (x)
၄	ကျုပ် ကျုပ်, ကျမ် ကျမ်, ကျမ်း ကျမ်း	အုပ်ချုပ်ရေး
၅	ကျောက်ကျောက်,ကျောင်ကျောင်,ကျောင်းကျောင်း	- (x)
၆	ကျေပ် ကျေပ်, ကျေမ် ကျေမ်,ကျေမ်းကျေမ်း	- (x)
၇	ကျိတ် ကျိတ်, ကျိန် ကျိန်, ကျိန်း ကျိန်း	- (x)
၉	ကျောက် ကျောက်,ကျောင် ကျောင်, ကျောင်း ကျောင်း	ကျောင်,ကီ

သွံးအာ - က ခ ပ ဖ ဗ မ လ သ (ယို စ-ဖြူးသွူ)

လိတ်မွူးအတွယ်, (၅) သွဉ်ခန့်, (၂)

ဖတ်လွှဲခန့်, အမိုင် (၁)

အုံပျင်းလွှဲပိုင်

ယားကိုင်အချိန်း

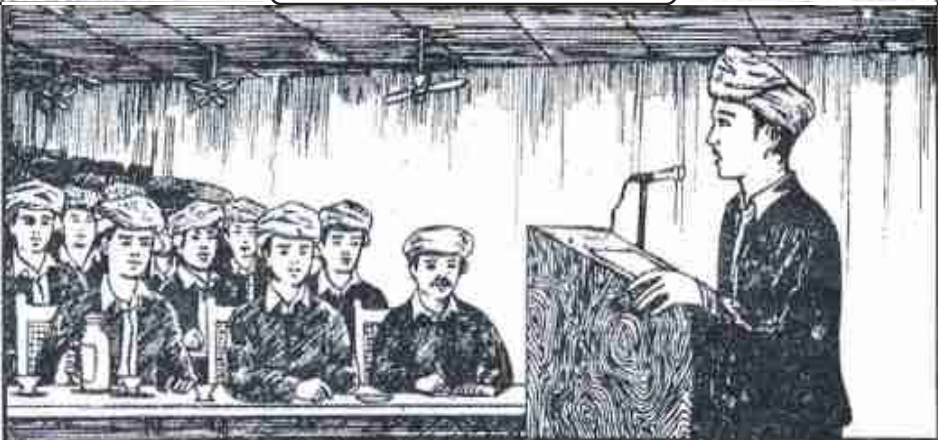
နေးတွမ်းမေတ္တား

အုပ်ချုပ်

ချောက်ကိုင်ဒါဝင်,

ဟောင်တမ်းရင်, ॥

လိတ်မွူးအတွယ်(၅)၊ သွဉ်ခန့် (၂)၊ ဖတ်လွှာခန့်အပိုင်(၂)

(၃၈)

လိတ်မှူးအတွယ်, (၅) သွဉ်ခန့်, (၃)

တွယ်,	မီးသရဆင်း လ-ရမဲဉ်မီးသွတ်,ခတ်,	ပွဲးစံး
၁	ကြိတ် ကြိတ်, ကြိန် ကြိန်, ကြိန်း ကြိန်း	အငေါင်းကြိန်း
၂	ကြိပ် ကြိပ်, ကြိမ် ကြိမ်, ကြိမ်း ကြိမ်း	ဖက်,ခေါ်ကြိပ်,
၃	ကြုတ် ကြုတ်, ကြုန် ကြုန်, ကြုန်း ကြုန်း	ပြုတ်,ပေဟံး
၄	ကြုပ် ကြုပ်, ကြမ် ကြမ်, ကြမ်း ကြမ်း	ထုခြမ်းခြမ်း
၅	ကြောက် ကြောက်, ကြောင် ကြောင်, ကြောင်း ကြောင်း	သဲ့,ကြောင်း
၆	ကြေပ် ကြေပ်, ကြေမ် ကြေမ်, ကြေမ်း ကြေမ်း	- (x)
၇	ကြိုတ် ကြိုတ်, ကြိုန် ကြိုန်, ကြိုန်း ကြိုန်း	လွီးသိုန်းကြိုန်း
၈	ကြောက် ကြောက်, ကြောင် ကြောင်, ကြောင်း ကြောင်း	ကြောက်,ခြောင်

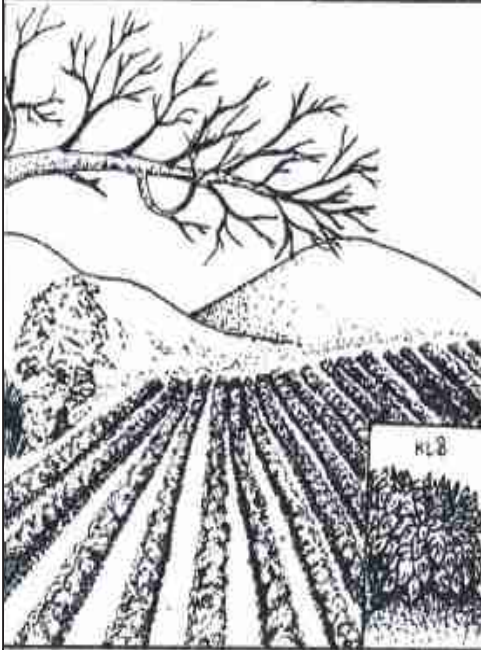
သွဲးအာ - က ခ ပ ဖ (ယို ၄-ဖြိုးသွဲး)

လိတ်မှူးအတွယ်, (၅) သွဉ်ခန့်, (၃)

ဖတ်လွှဲခန့်, (၁)

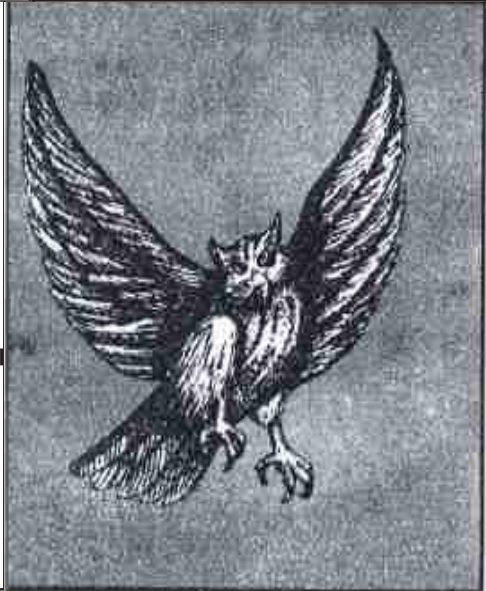
လို,ပြိန်,သားခြာ	ဒေါ,ဗားအာ
ပြာ,တဒွီခါ	အိန်ခြိမ်,ပါ
မီးအွာဖုံးညီး	ထွာဖြုန်းဒီး
ထုခြမ်းပေသေင်	အံးခြေင်ခြေင်
လမ်းသောင်လမ်းထု,	သဲ့,ကြောင်းမ,
နမ်းယင်လမ်းယင်	သျှင်,ကြောင်းစင် ။

လိတ်မွူးအတွယ်(၅)၊ သွဉ်ခန့် (၃)၊ ဖတ်လွှာခန့်အမိုင်(၂)

လိုပြိန်ဝင်လဲဉ် လွူးထင်းဒဲဉ်
ဖက်ခေါ်ကြိပ်တန် ထိုအခန့်
လွေပြုတ်နွေးဒီး လိုစွါညီး
သောင်းပင်ခြမ်းငါး လင်ထဲဒါး ။

ဇာတ်ခြင်းလောင်းငါ လိုစွါအာ
ခွမ်လာဖြင်းယို နီရက်လွါ
ရှူးသဲင်ထီခြောင် နီဒုံသောင်
မွူးခွေမကျောင်း ဝါးအွတ်ခြောင်း။

လိတ်မှူးအတွယ်, (၆) သွဉ်ခန့်, (၁)

တွယ်,	မီးသရ ဝဟွဲးမီးသွတ်,ခတ်,	ပွဲးစံး
၁	ကွက် ကွက်, ကွင် ကွင်, ကွင်း ကွင်း	မွိုင်,ကွိုင် ကွတ်ထာ,
၂	ကွတ် ကွတ်, ကွန် ကွန်, ကွန်း ကွန်း	ကွန်းသယ်း
၃	ကွပ် ကွပ်, ကွမ် ကွမ်, ကွမ်း ကွမ်း	ခွမ်ပနား
၄	ကွိုက် ကွိုက်, ကွိုင် ကွိုင်, ကွိုင်း ကွိုင်း	ကွိုက်,သွ,
၅	ကွိတ် ကွိတ်, ကွိန် ကွိန်, ကွိန်း ကွိန်း	ပွယ်,ကွိန်,
၆	ကွိပ် ကွိပ်, ကွိမ် ကွိမ်, ကွိမ်း ကွိမ်း	ထီရီးစွိမ်း
၇	ကွောက် ကွောက်,ကွောင် ကွောင်, ကွောင်း ကွောင်း	ကွောက်,ချင်း

သွဲးအာ - က ခ င စ ဆ တ ထ ဒ န ပ ဖ ဗ မ ယ ရ လ ဝ သ ဟ (အဖြိုး ဘွေယိုသွ။)

လိတ်မှူးအတွယ်, (၆) သွဉ်ခန့်, (၁)

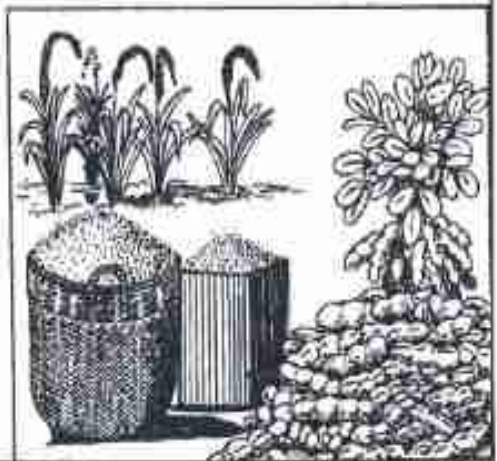
ဖတ်လွှဲခန့်, (၁)

လယ်းလွက်,ထာ,	ဝင်,ယွူးဒါးလို,
ယွတ်ပင်းထို	ပညားရေ,
ကွိုက်,လို,မွိုက်	ထွာလို,ယွတ်
ကျိုးဆွမ်းဒျား	ခွန်တွမ်းနင်,
မော့,ခွဲးခွိုန်,ချာ	ပအိုဝ်းအာ
လောင်းလွိုးပယွိုမ်း	ဝင်,ရက်အာ
မေတ္တာတဖွောင်,	အဟင်သွတ်, ။

လိတ်မွူးအတွယ်(၆)၊ သွဉ်ခန့် (၁)၊ ဖတ်လွှ၊ခန့်အမိုင်(၂)

ခွင်းကားလို၊ကျောင်း၊ သံးယားပေါင်၊
မြေ၊စာကျင်းလယ်၊ ထွာကျွန်းသယ်၊
ထင်းဒိုင်အွပ်၊ခံ၊ ပူးမူနံ၊
ဗူဟူဗေဟံ၊ အောင်းပွမ်းပံး
အွ၊အံးလွိုင်းအာ နန်းတောင်းခြာ
နင်းဟာပွယ်၊ကွိုန်၊ ယူးလ၊ခွိုန်၊
နင်းပွိုန်၊စေးတနား စွိုမ်းဟောင်ငါး
သ၊ရားတဉ်းခွိုင် တရာ၊ဗွောင် ။

(၄၂)

လိတ်မှူးအတွယ်, (၆) သွဉ်ခန့်, (၂)

တွယ်,	မီးသရဆင်း ဝဟွဲယပယ်သွတ်,ခတ်,	ပွဲးစံး
၁	ကျွက် ကျွက်, ကျွင် ကျွင်, ကျွင်း ကျွင်း	ခွန်ကျွတ်
၂	ကျွတ် ကျွတ်, ကျွန် ကျွန်, ကျွန်း ကျွန်း	ကျွတ်ထာ,
၃	ကျွပ် ကျွပ်, ကျွမ် ကျွမ်, ကျွမ်း ကျွမ်း	- (x)
၄	ကျိုက် ကျိုက်, ကျိုင် ကျိုင်, ကျိုင်း ကျိုင်း	- (x)
၅	ကျိတ် ကျိတ်, ကျိန် ကျိန်, ကျိန်း ကျိန်း	- (x)
၆	ကျိပ် ကျိပ်, ကျိမ် ကျိမ်, ကျိမ်း ကျိမ်း	- (x)
၇	ကျောက် ကျောက်, ကျောင် ကျောင်, ကျောင်းကျောင်း	- (x)

သွဲးအာ - က ခ ပ ဖ ဗ သ (အဖြဲး ၆ယိုသွဲး)

လိတ်မှူးအတွယ်, (၆) သွဉ်ခန့်, (၂)

ဖတ်လွှဲခန့်, (၁)

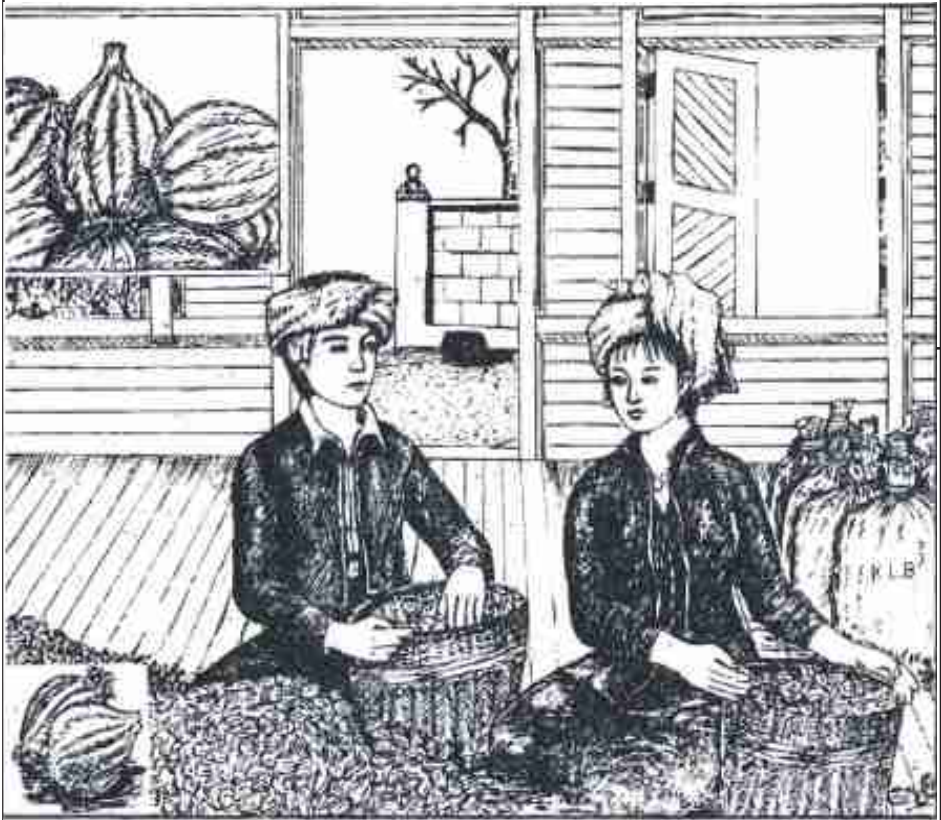
မာ,သွဲတ်မှိုန်းထာ,လှဲင်း

စဲင်းဖျုန်,တမှို,မှိုန်း ရွဉ်ဟဲင်း

ခွေကျိုက်သ,ဟောဝ်ငါး ။

လိတ်မွူးအတွယ်(၆)၊ သွဉ်ခန့် (၂)၊ ဖတ်လွှဲခန့်အပိုင်(၂)

လိုသျှတ်တဖြာ	ပါဆွမ်ခါ
တချွန်ဖျန်စဉ်	ကေန်ခြားလွဉ်
ကျိုက်သလွိုက်လ	ဖက်ခေါ်ဆ ॥

လိတ်မှူးအတွယ်, (၆) သွဉ်ခန့်, (၃)

တွယ်,	မီးသရဆင်း ဝဟွဲး လ-ရမဲဉ်ခဏ်,	ပွဲးစံး
၁	ကြွက် ကြွက်, ကြွင် ကြွင်, ကြွင်း ကြွင်း	ဂီတာငေါင်းခြွင်း ^၂
၂	ကြွတ် ကြွတ်, ကြွန် ကြွန်, ကြွန်း ကြွန်း	ပွယ်စာကြွတ်
၃	ကြွပ် ကြွပ်, ကြွမ် ကြွမ်, ကြွမ်း ကြွမ်း	ကြွမ်ဒီး
၄	ကြွက် ကြွက်, ကြွင် ကြွင်, ကြွင်း ကြွင်း	ခြွင်းသန့်,
၅	ခြွတ် ခြွတ်, ခြွန် ခြွန်, ခြွန်း ခြွန်း	ခြွတ်ဗျူ
၆	ကြွပ် ကြွပ်, ကြွမ် ကြွမ်, ကြွမ်း ကြွမ်း	ဖြွမ်ဖူး
၇	ကြွောက် ကြွောက်, ကြွောင် ကြွောင်, ကြွင်း ကြွင်း	ကြွင်း

လို၊ဖြောင်း

သွဲးအာ - က ခ ပ ဖ (ယို ၄ ဖြိုးသွါ)

လိတ်မှူးအတွယ်, (၆) သွဉ်ခန့်, (၃)

ဖတ်လွှာခန့်, (၁)

ပါးနုံးဂီတာ သင်းခြွင်းခြွင်း,
 ပါးပေးတဖြုန်းထား,
 ယားမွှိန်းဖြွမ် တစ်ဒါးလို,
 ခမ်းပြိုင်းဟောင်ငါး
 စက်ခြွတ်ဗျူနောင်, လို့ကားမဲ့င်,
 ဖြွမ်ဖူး ဖြွမ်ဖူး ဟဲ့နီမျို,
 အုံဖြောင်းဖြောင်းထား, ထုမ်းတရာ,

လိတ်မွူးအတွယ်(၆)၊ သွဉ်ခန့် (၂)၊ ဖတ်လွှာခန့်အမိုင်(၂)

တိန်းတန်တဗျင်း သင်းခြင်းခြင်း
ထားခြွတ်ခြက်ခါး လွေယပ်ငါး
ကြွမ်ဒီးကြွမ်ဆုံး စာဟိုပုံ
ခြိုင်းသိုင်ထွားလို့က် မာလမ်းတို့က်

ခြူးခြိုန်တွင်းမ၊ ယက်ထွားလ၊
ပါဖဲဖြိုမ်းဆုံး နို့ဗားပုံ၊
လာလျားချိန်းခါး ခြောင်းသောင်းလား
လောင်းပူးထွာအား စိုးစိုးတား ။

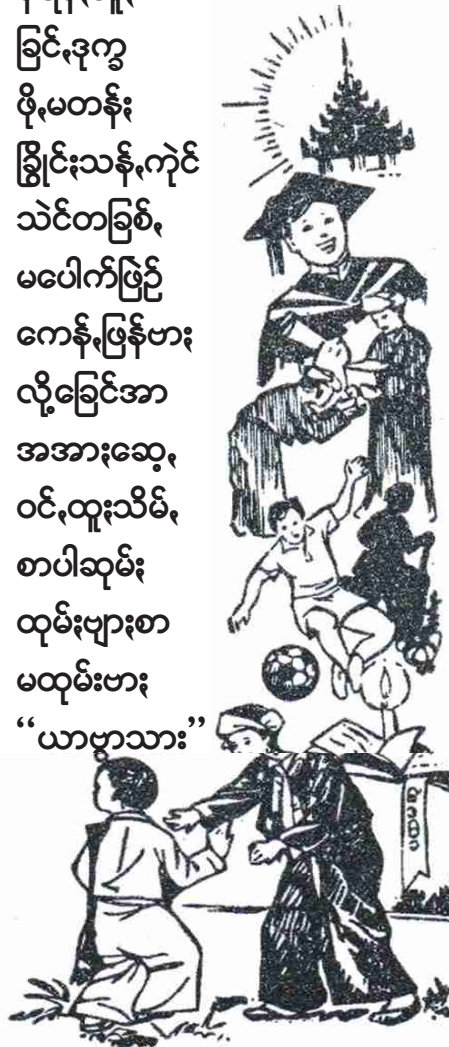
ပေးတန်မူးခို မတ်သွေ့ယို

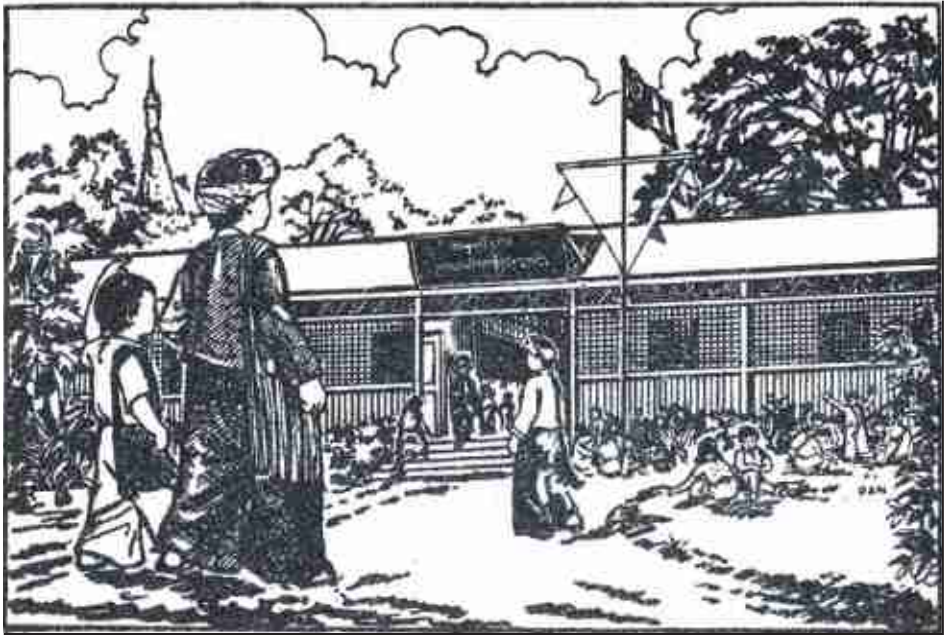
- (၁) လိတ်ပအိုဝ်းယို - မူးခိုသွံ့တား
ထေရ်တန်ဗွန်ဖြား - ထီးထွားထိုသွား
ယံတဲမ်းထေထန် - တောင်ပြန်းခါးဗား
သုနန္ဒ - ထေရထီသိမ်းထွာ ။
- (၂) တရောင် (ရိန်)သွံ့ချာ - လွှဲခါးကွတ်ဗား
ဒေဉ်ရုတ်ဗွေနော - ကူးကေားတောင်ခါး
တဲမ်းတသာဗေး - နင်နွေးနီးဒျား
ထွဲဖြီးစီး - ကထီးဟွိုန်ဟောင်အာ ။
- (၃) တရောင် (ရိန်)သွံ့အီ - သွံ့ဆီကွတ်ဗား
နောင်ယာသွိုင်ရပ် - ပွယ်မျတ်နောင်ရား
တကာဆန္ဒ - ပွိုန်လွသဗား
နီလိတ်တား - အွဉ်ဒျားအထွဲထွာ ။
- (၄) တရောင်(ရိန်)သွံ့ချာလစ်ဆီ - သွဉ်ကီယံသား
နီလိတ်ပအိုဝ်း - ကလိုဖန်ခါး
အမဉ်နားမ - စစရားရား
သဗားဗွေ - မာဖေးသွဉ်သွပ်ငါ ။

ရန်သူစစ်ထွာ မိန့်ယာဗွာ

ယာဇ္ဇာတခြက်၊
ကကျင်၊ ခိုမှု၊
နဲင်းခြောင်းကပ်ယ
လို၊ မွိုက်ထားအံ့
သွိုးယားဟဲ့လဲ့င်
ထားယူတဲ့ပစ်၊
အံ့မတေးဒဲဉ်
စေ့စိန်၊ ဥစွာ၊
သ၊ ဖြိုးနောင်၊ ခါ
အောင်းခြံစာတေ့၊
စာဗားအောင်ခြံ၊
သေင်းပင်ခြမ်းခြမ်း၊
ခင်းမီးခြံဝါ
ခြောင်ငေါင်းသီပြား၊

နီရန်းသူ၊
ခြင်ဒုက္ခ
ဖိုးမတန်း၊
ရွှါးသန်းကိုင်
သင်တခြစ်၊
မပေါက်ဖြည့်
ကေန့်ဖြန်ဟး
လို့ခြင်အာ
အအားဆွေ၊
ဝင်ထူးသိမ်း၊
စာပါဆုမ်း၊
ထုမ်းဗျားစာ
မထုမ်းဟး
“ယာဗ္ဗာသား”

နီကျောင်၊မွောင်သွ။

ဟန်းနီယိုနောင်၊ နီကျောင်၊မွောင်နီ၊ နီအီးလွေ၊ဟးသွ။ကျောင်၊တင် အုံထာ၊ပျော့မွေးစွဉ်းထာ၊ နီယိုနောင်၊ ပအိုဝ်းဖုံးဒျားတွေ့၊ လွေ၊စွဉ်းကျောင်၊ တဲ့ယောင်း ကွဉ်က၊ပအိုဝ်းနေးဒျား စွမ်းဖြာ၊ဖြာ၊သွ။။

လိုပေးသက်ကလ၊ ငတ်၊နောင်းသူနောင်း၊ ကအီးအုံစကျောင်၊ ဟန်းနီ၊ ဖုံးနောင်၊ အမဲဉ်လွေ၊သန်ငါးကျောင်၊တင် အောင်းဆင်တသေးစွဉ်း အတောင်း ပွိုတွေ့၊ “ လွေ၊တွမ်းကျောင်၊ဟောင်း - လွေ၊တွမ်းကျောင်၊ဟောင်း ” ဆင်းဆင်းအောင်းဒေါ့၊ခန်းနဲဉ်းနောင်၊ဖုံးသွ။။

အချိန်လွေ၊ကျောင်၊ ကထင်းတို့တင် ခိုခိုမူးမူး ထူးဆင်တောင်းပွို လွေ၊သွိုလွဝင်၊ကျောင်၊ ပဉ်စွို၊စွို၊တွေ့၊ မွန်းသွို၊ပျော့သွင်းငါး မရော့မရော့ သွ။။

ကျောင်းချိန်းကထင်းတို့နောင်၊ နီအောင်းသော့ကျောင်းကို၊ အံဒင်းလွ
ကလာထင် ပငါပရာ၊ ဆရာနောင်၊ ဖျော်ဆိုင်၊ နီတစိ၊ ဆရာထင်းဖျော်လွဉ်
တခါ၊ ငါတင် နီကားကအောင်းနောင်၊ အံထွိုင်း၊ ရပ်ကျိုးဆွမ်းဆရာ၊ ဆရာ
ရိုး -

“မင်္ဂလာဒုာ် တပဲ့၊ ဖုံး” ရိုးနဲင်းနောင်၊ တင် နီတဲ့ “မင်္ဂလာဒုာ်
ဆရာဗွေးဩ” လောင်းချာလွေ၊ နဲင်းနောင်၊ ဖုံးသွ။

ဆရာထွိုင်းအံလင်၊ ထွိုင်းတင် နီတဲ့အံလင်၊ ခန်းနဲင်းနဲင်း၊ အောင်းနောင်၊
မ၊ နီဆရာဒေါ၊ ဖေးနီနဲင်းယို -

“တပဲ့၊ ဖုံးဟွေး - ဟန်းနီ၊ ယိုနောင်၊ ကျောင်းဗွောင်သွ။ တယ်းဟန်းနီ၊
မာ၊ ငါ အီးသွဉ်လွေ၊ ဟးသွ။ လိတ်၊ ကွပ်နောင်၊ မ၊ တွမ်းလွေ၊ လွမ္မိန်း၊ လွေ၊
သော့ကျောင်း၊ စွမ်းနီ၊ နီ၊ ဆရာကသွဉ်နယ်အံထွိုင်း၊ ဆရာကဒေါ၊ နယ်တွင်၊
နောင်၊ ထွေးသော့ဒါးဒါး၊ နားသော့စင်းစင်း၊ ထွေးလီးလွှာမ္မိန်းထာ၊ ဒေါ၊ ရီ
မ္မိန်းလို့ဝင်၊ စွပ်၊ မ္မိန်းလို့ဝင်၊ ရွှံ့၊ မ္မိန်းလို့ဝင်၊ အံးဇွောင်၊ မ္မိန်းလို့ဝင်၊ ရက်ပင်၊
သော့လို့ဝင်၊ လွှာင်းဗူးသော့လို့ဝင်၊ မီးတန်လဲဉ်းနီတဲ့မတ်ဝေး၊ မီးပေးလဲဉ်း
နီတဲ့မတ်ဖူး၊ ဒေါ၊ ရီလို့ဝင်၊ တဲ့ ဒေါ၊ သော့ငေါင်းအီးအီး၊ မီးမော့အယပ်အခင်းတဲ့
စွဲထမ်ကူးညီးကိုသော့လို့ဝင်၊”

“တခွန်၊ မ္မိန်း ဝင်ထာ၊ ယားကွဲင်မ္မိန်းဝင်ထာ၊ မီးထူလဝင်ထာ၊ လဲ့
ကွီသော့အခွင်၊ အံတင်းမ္မိန်းယာခိုး၊ အံတင်းမ္မိန်းခမ်း၊ ထာလျားတိန်းတိန်း
အချိန်းနောင်၊ လူးမ္မိန်းထီ၊ ယားတငါတငါမ္မိန်းထီ၊ အံတငါတငါမ္မိန်းထာ၊
ထင်းတမ္မိ၊ တမာ၊ မ္မိန်းတောင်းသင်း၊ နွီတငါတငါမ္မိန်းထာလဲဉ်း”

“ကျောင်းထူးကျောင်းသောင်တဲ့နောင်၊ ကျောင်းကိုတဲ့နောင်၊ မာ၊ တအီးမွိုန်းထား၊ ထားအီးထား၊ ဈေးဖုံးနောင်၊ သော့၊ ချားသော့ ထားအီးပွဲ၊ ကို၊ ထားဆောင်းလောင်း၊ ထားထွန်းလောင်း၊ တခါလောင်း၊ ခွဲလောင်းဖုံးနောင်၊ တွမ်းတမ်းတဟော့လီးတဟော့လဲ့မွိုန်းထား၊ ကျောင်းကိုတဲ့နောင်၊ ကျောင်းထန်းတဲ့နောင်၊ မီးထီးထားအီးထား၊ ဈေးယို တွမ်သော့သော့ ထားအီးပွဲ၊ ကို”

“အုံကြောင်းကြောင်းထား၊ အုံသိုမွိုန်းဟံးဖွန်း၊ နီနီ၊ နောင်၊ ဒွိုတ်မွိုန်းတွမ်းခွမ်လာ၊ ဒွိုတ်မွိုန်းတွမ်းစုခိုး၊ အွဉ်းတသွိုက်မွိုန်း ကတူ၊ အွဉ်းဆွာ၊ မွိုန်း စုမီးခင်းမီး၊ မီးအံးဒဲဉ်နောင်၊ ဟွားစင်စင်ရီးစု၊ အံးဒဲဉ် ထွေ့နောင်၊ ဟွားစင်စင်ချာသော့စု၊ ပွမ်သော့တဝါ၊ ပေါက်ဖြူစင်စင်သော့ဖြောင်း၊ လူးကုင်းကုင်းထီနော့”

ဆရာကဒေါ့ဖေးနီ ငေါင်းဟောင်ငွါဒါးနိုင်းနောင်တင် သရေငါး၊ နီကေးညိုမွေး၊ ရိုးသေးမွေးစွဉ်းဆရာ၊ ဆရာကျေဇူတဲ့ နီတအွဉ်းဖိန်တောင်း၊ ဆရာငေါင်းတဲ့ နီလွှောက်နားလွဉ်းချားနောင်သွ။

နီဝေးမှုး

ထားခွေပသားသွ။ တိန်းငေါင်းသင်းသွ။ နီလမ်းငါ၊ ခါယာငေါင်း
ဝေါက်သွ။ နီလမ်းထျှ၊ နီအံးအွ၊ တဲ့ထွ။ လဲဉ်း၊ ခိုပင်းဖုံး လွဉ်လဲးသွ။ နီဝေးမှုး၊
နီမွိုးနီဖါသီးတဲ့ ဒေါ၊ ရီဆွမ်းခိုပင်းဖုံး တဆူးတဆင်းပေးထွ။ တင် ထို၊ လဲးထို၊
ခန်းဒျား။

နီဝေးမှုးယိုနောင်၊ ဝင်၊ ရက်ဝင်၊ စုမ်းသားအာငါး၊ ခွေသွဉ်းအီးခြင်းနယ်
နီဝေးမှုးခရား၊ အုပ်၊ သင်၊ တခြစ်၊ ဟး နီဝေးမှုးတဲ့ မွေးတောင်း။

နီဝေးမှုးနောင်၊ မဉ်းနင်းဗွာ ၊ တရေ၊ တဲ့တရေ၊ လိန်းမားတဲ့ လိန်းမား၊

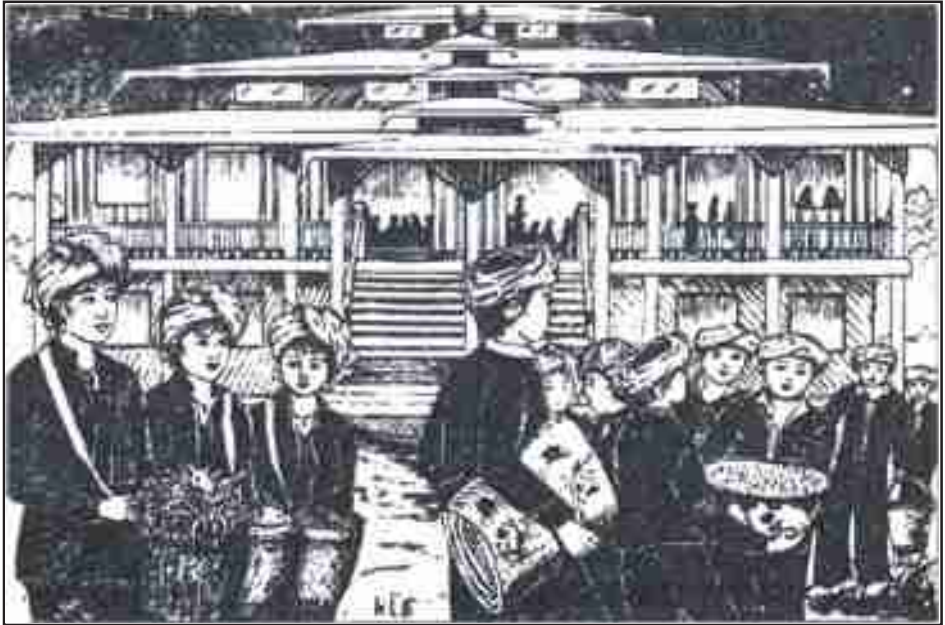
အိန္ဒြေရေတဲ့ဟောင်း၊ လွေ့သွို့လွေ့ခြံတဲ့ကုင်း၊ ဖွစ်ဖျိုးဒွိုးသွတ်ကပ်ကောင်း၊
ကပ်သွမ်တေား၊ ဒွိုးဒဲဉ်ဗွာ၊ ပသာဒဲဉ်ဗွာ၊ မာဖေးမွိုးဖါဝတ်ပတ်၊ မာဖေး
သဃ်းဝတ်ပတ် စတင်ထဉ်းမွေ့ဝတ်ပတ်ဖုံး၊ ထာမာဟောင် ထာမာဒါးဖုံး
နောင်၊ ကုင်းငါးသွ။

ဒေါ့ငေါင်းငွါတဲ့အိုး၊ ပနဲဉ်းတဲ့ပနဲဉ်းတင် ဒေါ့ရီမွိုးဖါတဲ့ကျင်း၊ ဒေါ့ရီ
ခိုဗင်းတဲ့လဲပ်၊ ဝင်အပဲစ်တဲ့ တဒေါ့ဖိုဖိုတောင်း၊ ဝင်ပွဲဝင်မဉ်၊ ငေါင်းခိုး
ငွါလျား၊ ငေါင်းသိုးငွါဖျင်၊ ငေါင်းဝွေးငွါဝက်၊ ငေါင်းပစော့ပချာဖုံးယိုတဲ့
တဒေါ့ ဖိုဖိုတောင်းသွ။

သးတဲ့ဗွာငါး၊ သးဟောင်ငါး၊ သးဆွာငါး၊ ထာရက်ထာသညင်ဝင်
တဲ့တန်၊ စေးတနားသဒွါးတရာတဲ့ ဟောင်ငါး၊ နားမော်နားတရာတဲ့ ကုင်း
ငါးသွ။

ကွပ်နောင်မ၊ နီဝေးမူးနင်းဗွာနောင်၊ ဝင်ရက်ဝင်စုမ်သားအာငါး၊
ခိုဗင်းဖုံးတဲ့ ကျိုက်အာငါး၊ ခိုဗင်းဖုံး ဟဲ့မက်ရောင်မွေးစွဉ်းလို၊ ဟဲ့မက်
တယောင်း အတလမွေးတောင်းခြာ။

ခွေကခတ်ကယ်တော့နောင်၊ နီဝေးမူးကျိုက်ငါး ခွန်ထွန်း၊ ပွိုးထမိုင်
နဲတင် ခွန်ထွန်းနောင်၊ အွဒါးတောင်းဒေါပ်၊ တောဒါးတောင်းဖိုင်း၊ ကုင်းတဲ့
ကုင်း၊ လိန်းမားတဲ့လိန်းမား၊ စေးတနားသဒွါးတရာတဲ့ဟောင်၊ ဝင်အမျာလဲ့
အားကျိုးလ၊ ယောင်ဆင်တဲ့တရေ၊ ယက်အဖဲ့မိုင်တဲ့တဲးဝါး၊ ထွားအဖဲ့
မိုင်တဲ့ သေးချား၊ ကွပ်နောင်မ၊ နီဝေးမူးနင်းဗွာ ကျိုက်ငါးနောင်သွ။

သွမ်,စားဂ

နီထင်းကျောင်း၊ နားတရာထွေလဲဉ်း၊ မွိုးဖြားဖါဖြား တွမ်းကဝါးသနား
တရာသားဖုံးနောင်၊ နေးထူးသဉ် သီးလသွမ်ပါ၊ ဆောက်တယ်၊ ဗိန်း
ကျောင်း၊ ပိုဖါယွဲး ပိုမွိုးယွဲး၊ ခိုဗင်းယွဲး တွမ်းမူးနံ့စွါဖုံးနောင်၊ သင်စီရင်း
ချာ သွမ်,စားဂတာ။

ဖန်းနေးလို့ဝင်,တာ့ဂွန်း၊ ယင်ဟန်းသားနောင်၊ ပင်,သေ,သဃ်း၊
ယင်ဟန်းသားနောင်၊ လွေ,ဖမ်သေ၊ သီးလသား၊ ယင်ဟန်းသားနောင်၊
စီရင်းဟန်းအို၊ ယင်ဟန်းသားနောင်၊ ပသေဟူ၊ ယင်ဟန်းသားနောင်၊
လင်၊ ဒင်းထီ၊ ခွေတာ့ဂွန်း၊ ခွေသေမာ၊ နာ,တာ့ဂွန်း၊ နာ,သေခွမ်ဒျားဝင်,တင်
လွမ်ဒေါ,ဟးစွဉ်းလို့ဝင်,။

ထားကထင်းခွေပသာတင် မောင်းငေါင်းတဲ့ဖုံ၊ ထုံငေါင်းတဲ့သင်း၊
ခိုဗင်းဖုံနောင်၊ ကျူးထား၊ လမ်းခိုးပဝါပရာ၊ မူးနံ့ဗွာဖုံနောင်၊ အောင်းအုံလင်း၊
ပြုံးပြင်းဒျားက လမ်းကီ၊ လ၊ထွိုင်းကျူးတောင်းဒွိုန်းကထား၊ ကွပ်နောင်၊မ၊
ခိုဗင်းဖုံတဲ့ ထွိုင်းခန်းနဲင်းယို -

- (ခို) ထွိုင်းထွိုင်းခန်းလဲင်း ခံယားဗွာဟွေး - ၊
ကာကာခန်းလဲင်း ခံယားဆ၊ဟွေး -- ။

ခိုဗင်းဖုံ ကထင်းရိုးနဲင်းနောင်တင် မူးနံ့ဗွာဖုံလဲ သ၊သွို၊သွ၊သွင်း
တလဲင်းချင်း ထွိုင်းကျူးစွဉ်းထား၊ မူးနံ့စွဉ်း ခိုဗင်းစွို၊ ကဲထင်းစွဉ်းလို့ဝင်၊
နဲင်းယို -

- (ခို) လွဉ်ဟွေးဟွေး တခါ၊ငွါဟွေး - ၊
လွဉ်ငါငါ တခါ၊ထျ၊ဟွေး -- ။
- (မူး) မီးလွဉ်ဟွေးဟွေး ငမ်းသ၊သျင်းသီ ဆွတ်၊ထို၊ချာဟွေး - ၊
မီးလွဉ်ငါငါ ငမ်းသ၊သျင်းသီ ဆွတ်၊ထို၊ညာ၊ဟွေး - - ။
- (ခို) မီးလွဉ်ဟွေးဟွေးနီထျ၊ ဖေးထဲင်းကောင်းတိုင်ဗွာဟွေး - ၊
မီးလွဉ်ငါငါနီထျ၊ ဖေးထဲင်းကောင်းတိုင်မွံ့ဟွေး - - ။
- (မူး) သျင်းသီကောင်းတိုင်မွံ့နောင်၊ ငမ်းသ၊ အဆူးပါဟွေး - ၊
သျင်းသီကောင်းတိုင်ဗွာနောင်၊ ငမ်းသ၊ အဆူးရော်၊ဟွေး ။
- (ခို) ကောင်းတိုင်မွံ့နောင်၊ ဒေါ၊လွဉ်ဒျား သျင်းနီသ၊ရားခြာဟွေး
ကောင်းတိုင်ဗွာနောင်၊ တိုင်လွဉ်ဒျား သျင်းနီသ၊ရားခါးဟွေး။

မူးနံ့ဖုံး တွမ်းခိုဗင်းစွဲ၊ ကဲးထေးလို့ဝင်၊နဲင်းနောင်၊တင် နားတလေ့
မွေးစွဉ်းထာ၊။

ပိုမိယွဲး ပိုမိုးယွဲးဖုံးနောင်၊ ဒွိုးသွတ်၊ဒဲဉ်ဗွာ ဟန်းသွမ်းတင်နားပါမူးနံ့၊
ခိုဗင်း ကဲးလို့ဝင်၊။ ကဆောက်တယ်ဒါးကျောင်၊ သီးလသားဖုံးနောင်၊ နား
တရာ၊ နားမော်တင် စိတ်ပတီးသားလဲ့ အောင်၊ အုံလင်၊မတ်တရာ၊သားတဲ့
အောင်နောင်၊သွ။။

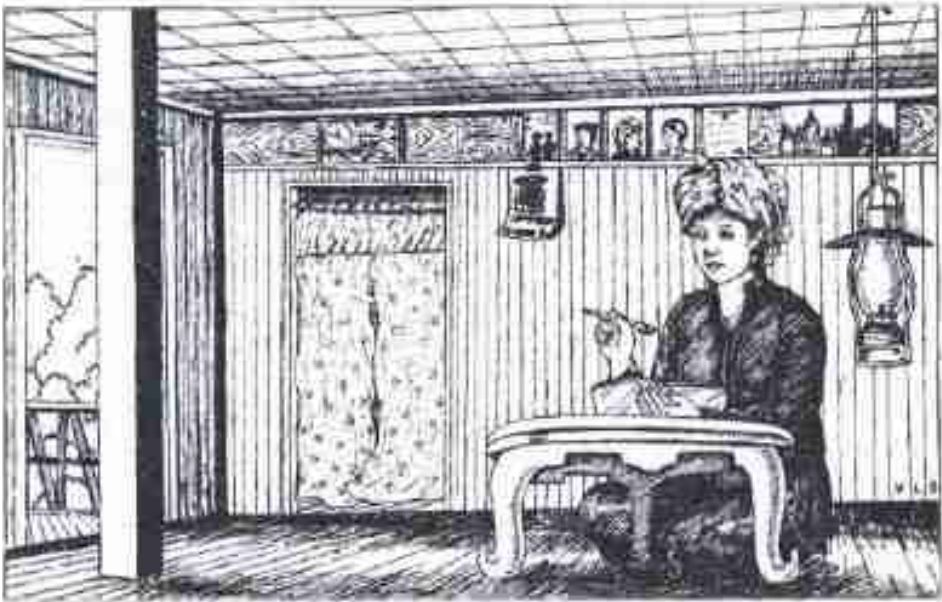
ထာထင်းအီးလေတင် မောင်းငေါင်းတဲ့အွဉ်းအုံ၊ ထုံငေါင်းတဲ့အွဉ်း
သောင်၊။ မူးနံ့တွမ်းခိုဗင်းဖုံးနောင်၊တဲ့ ကဲးလို့ဝင်၊အွဉ်းထွ။ ထင်းလောင်၊တော
သွမ်းတော၊ အွိုးကျောင်၊ ယင်ဟန်းသားနောင်၊ ကပ်ဒဲဉ်သွမ်း၊ ယင်ဟန်း
သားနောင်၊ လွူးလို၊ဖြား သီးလသား ဒဲဉ်၊ ယင်ဟန်းသားနောင်၊ အွဉ်းတံ၊
နောင်းထီ၊ ယင်ဟန်းသားနောင်၊ ပသေဝန်း။

ကပ်သွမ်း၊ လွူးဒဲဉ်ဟန်းထွ။တင် ထင်းနားတရာ၊ကျောင်၊ကီ၊ ဆုာထီ
ဖန်းအကျို၊၊ လူ၊တွမ်းလို၊ သားဓုရောင်းညီ၊ဗား၊ ချမ်းသားခမ်းနီဗွာန်း၊ မန်း
မန်းယံကလ၊ နီအွဉ်းသ၊ကွီဆု၊ နဲင်းနောင်၊သွ။။

နီမိုးဒါးလဲဉ်းလိတ်

နီမိုးသီးပေးခါနောင်၊ ဝင်၊ကေားသွဉ်ဖေးလိတ် အဲဉ်ထောင်းတင် ဒါး
တောင်းလိတ်၊ နီဒုံယိုခါနောင်၊ ဝင်၊သွဉ်ဖေးလိတ်တင် နီမိုးသီးနောင်၊ လွေ၊
သွဉ်နေး မွူးဟာခိုး၊ နီမိုးနောင်၊ မဲဉ်ဒါးမွေးစွဉ်းလိတ်တင် ယော့တွမ်းပိုပေး
ဖျော်လွဉ်ရီးရီးဝင်၊၊ လွေ၊မာ၊ရီးစွဉ်းတွေ၊ ယလဲင်းလဲင်းနောင်၊ စူပင်စေးနောင်၊
ထွားပါတွေ စူပင်ထွေ့နောင်၊ တဲမ်းလိတ်။

ယလင်းလင်းနောင်၊ ပိုတဲ့အောင်းလိုအွဉ်းနဲ့၊ လိတ်တဲ့အောင်းလို၊
တမ်းတင် ထီးထီးနီမိုးနောင်၊ သညင်၊မွေးစွဉ်းထား၊ ကွဲတွေ့၊ နီမိုးသ၊
တကိုင်တောင်း၊ ကွပ်နီမိုးသောင်းသာ ကျိုးစာ၊သွဉ်ထူးလွေ၊ တဟာတစိ၊စိ၊
တင် သွဉ်ဟးသွံလာဒျာ၊ နီမိုးဟော်၊ဖတ်လိတ်တဲ့ခမ်း၊ နီမိုးတမ်းလိတ်တဲ့
ဒါးလဲဉ်းသွ။။

နီမိုးတမ်းလိတ်ဒါးလဲဉ်း တကားမဲ့င်၊ကရိုးနောင်၊ ဟော်၊ဖတ်ထွားစံ၊
နီမိုးလိတ် လယိုမိုင် -

ပိုခို သျဉ်းကုသလ

ပိုခို သျဉ်းဗွေဩ ၊ တကားမမိုးယိုခါနောင်၊ တမ်းလိတ်ဒါးလွဉ်လဲဉ်း
သွ။တင် လိတ်ယိုနောင်၊ တကားမမိုးနမ်း ကျုံးစဲးတမ်းဒျာ၊ အမားမီးပါတဲ့
ထွားဖျင်ဖတ်ဆွမ်းပါဒျာ၊ ပိုခိုနော။

တလမ်းလမ်း အံ့အောင်းမြိုင်းသန်လို့ဒျား၊ ဟန်းနင်းယိုနောင်၊ လုပ်၊ထားတဲ့ အဆင်းပြေးဒျား၊ ပိုခိုတားတဲ့ တရိပ်ပေါးနန်းဟးဒွမ်၊ ကျို၊စာ၊ သွဉ်ကျပ်ကျပ်ဒျား လိတ်ဟဲ့င်းပိုခို၊ မီးအံ့ဟောင်အောင်းသန်၊တောင်းစွော့လဲ့ လောင်းဟို့န့်မြိုင်မြိုင်သွော့ဆရာ၊ ပိုခိုနော။

ဆရာ၊ကဒေါ့၊သွဉ်ဖေး၊ ငေါင်းဟောင်ငါးဖုံးနောင်၊ လွော့က်၊နားနေး ထူးလွဉ်၊သွော့ ပိုခိုနော။ နင်းဟာ ပိုခိုကအောင်းဒါး ပွယ်၊ရီလိတ် (စာမေးပွဲ) နောင်၊ နီမွိုးသ၊ရေ၊မွေးစွဉ်းထား၊ ယံကအောင်းထင်းထင်းနောင်၊ ကျို၊စာ၊ သွော့မွေးမွေးနော ပိုခို။

နီမွိုးအံ့ထား၊ ဟန်းနင်းယို သ၊ယိန်းချုံ၊သားငါး၊ ပွိုးထမဲ့င်းနဲးတင် လိတ်တဲ့ဟော်၊ဖတ် တမ်းဒါးလဲဉ်း၊ လုပ်၊ထားတဲ့ သမ်းလ၊အာ၊ ဗွေးသျဉ်းသီး တကားလုံဖါတဲ့ အွေ့တောင်းဒွမ်ဒေါင်၊ တေားလောင်၊တောင်းဒွမ်ထား၊ သေ ခွမ်သေမာ၊လဲဉ်းသွူထားမား၊ ဗွေးသျဉ်းဖူးပေးဖုံးတဲ့ ကျောင်၊သွဉ်လိတ် (လိတ်အိန်ကျောင်း)တဲ့ အောင်းဒျား၊ ဟန်းနင်းကစေ ဖြေးဒါးလိတ်ပအိုဝ်းဖုံး နောင်၊တဲ့ အောင်းလို့ဒျား၊ ကွပ်နောင်၊မ၊ သ၊ချမ်၊သားငါး ပိုခိုသျဉ်းဗွေးဩ။

အံ့စူ၊စူ၊ကျောင်၊နော ပိုခို၊ ဖေးကဗ၊လ၊စင်၊၊ ကွိုက်၊သွေ့တဲ့ ထွား ကွိုက်၊ဒျားသွော့ သွေ့ဟောင်ဟောင်နောင်၊ ပိုခိုနော။ ဝင်၊မီးအော်ကဲ့င်စိန်း စွော့၊ဒါးလို့တဲ့ တွမ်းမာ၊နဲဉ်းလွဉ်၊မွိုနန်း၊ လို့ကျောင်၊တဲ့ အံ့လို့ကျောင်၊ ဒေါ့၊ဖြောင်းလို့ကျောင်၊ဒျားသွော့ထား၊ ပိုခိုနော။ အွဉ်းထွူတခါးက တမ်းချာ သွော့ လိတ်နော ပိုခို၊ မွိုးမဲဉ်ဟော်၊ငါး ပိုခိုလိတ်၊ ပိုခိုသျဉ်း ပါတွမ်းသွေ့သယံး ကျောင်၊ကိုလို့စင် ယံမြိုင်းသန်၊ ချုံ၊သားလွသွော့ဗွေးဩ။

တကားမ မွိုးသျဉ်းဗွော်

ဒုံကောင်ဝင်၊ ----

လိတ်ဖေးချာ တကားမမ္ဗိုး

တကားမမ္ဗိုး -

တကားမမ္ဗိုး ကကပ်ယောင်းလွဉ်ဒါးလိတ်နောင်၊ ပိုခိုသျဉ်းယို ကထင်းဟော်၊ဖတ်ထွားဆွမ်းဗားတင် သေဗားအခရားအကျောင်၊တွေ့၊ သ၊ ရေ၊ငါး မရေ၊မရာ၊ တကားမမ္ဗိုး ဒါးလဲဉ်းလိတ်၊ တကားလုံဖါ အွ၊တောင်း ခွမ်ဒေါင်၊ တေားတောင်းခွမ်ထာ၊ သေမာ၊သေခွမ်လဲဉ်းကရိုးနောင်၊ ဟိုန်ဗား တင် ပိုခိုသျဉ်းယိန်းသ၊ရေ၊ အားလ၊ငါး မရေ၊မရားသွ။

ပိုခိုသျဉ်းတဲ့ တို့တနီ၊ခါ ယံကထွာ ပုဂ္ဂိုလ်ဒါးတပါ၊ ယံကမာ၊နောင်၊ သားသနားအကျို၊ စွိုးခွို၊အတားနောင်၊ အောင်းကျို၊စာ၊သွဉ်ချား ဉာဏ်း ပညာ၊ ရေ၊ဖေးနေးကအောင်းလ၊ ဓမ္မာစရိယ၊ ကျောင်၊တို့က်စီ၊ကန်၊တွမ်း ဆရာ၊သမာ၊သီး အဆွံ့၊အမ၊ငေါင်းဟောင် ငွါဒါးဖုံးယိုတဲ့ ပိုခိုသျဉ်းယို အောင်း

နေးထူးလွောက်နားလွဉ်ဒျား၊ ထီးဆရာတဲ အံးသွင်ဒျား။

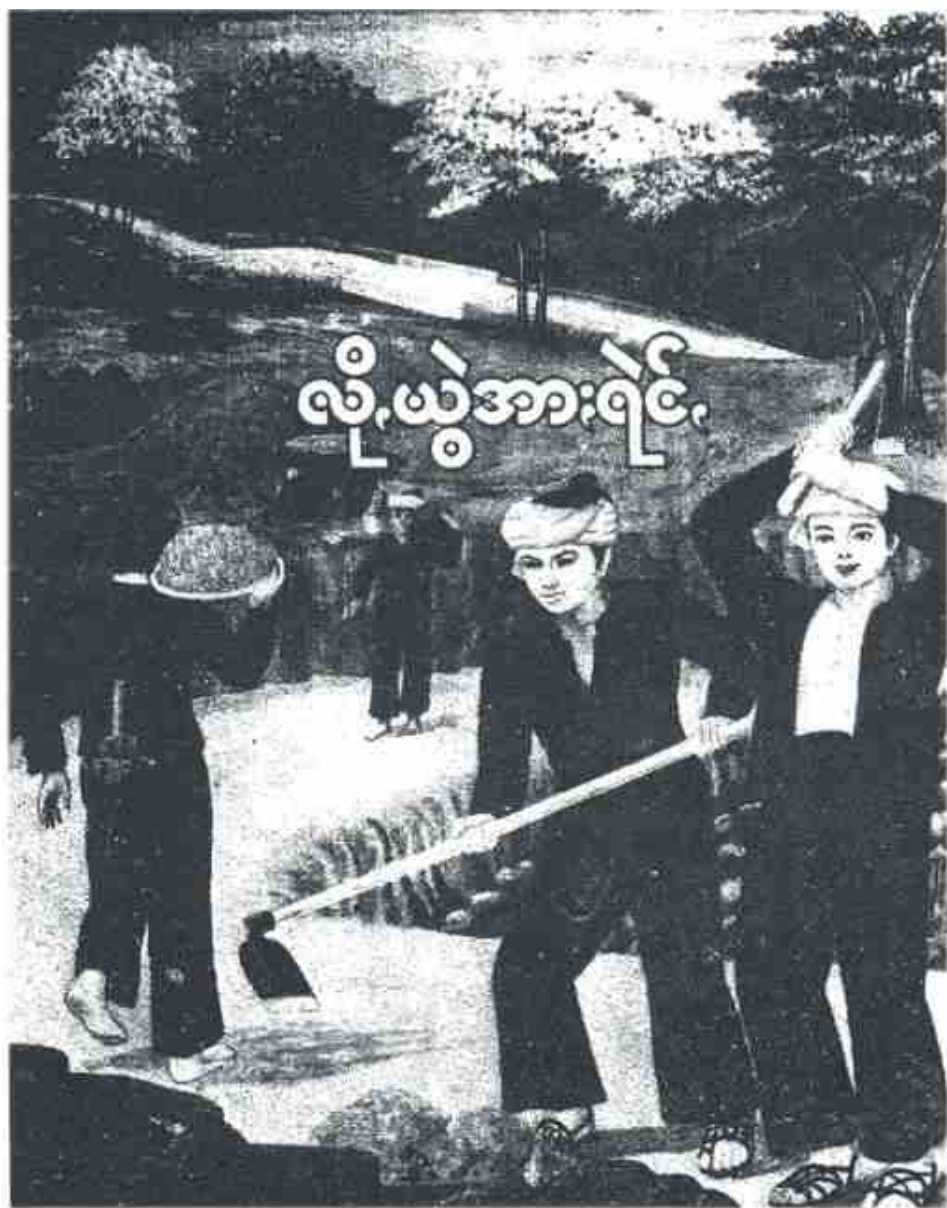
ဗွေဆရာသီးဖုံး ရက်တပဲ့၊ ရက်တကာ/တကာမ တကာမဲ့င်၊
တပဲ့သီးတား တကာ/တကာမသီးအတွက် ဆောင်းရွက်ခွမ်မာဖေး
တကာ မဲ့င်၊ ဘားသားရေတား၊ သားသနားရေတွက် နှစ်သက်ယွမ်းအံး၊
ခံယပ်၊ အွဉ်ငါ သောင်းသာလွေဖေး တကာမဲ့င်ကရိုးနောင် ပိုခိုသျှင်း
အောင်းသေ ဒျား၊ အောင်းယူးလသေးဒျားသွ။

မိုးကလွဲနီ အိုးပေးခါ၊ ဖါကလွဲနီ အိုးပေးတွင်နောင်ကား ဗုတိုး
စဉ်းယိုခါ မိုးဖါသီး ကအံတင်းယာခိုးယာလျား၊ ခမ်းလော့ခမ်းစောင်း လူးသီး
လူးသို၊ ထုမ်းကျမ်းယပ်ဗား တကားမဲ့င်၊ ပိုဖုံးဒါးလင် ပညားငါ မိုးဖါ
ဆုချာနောင်၊ ခံဒုက္ခတေား တကားမဲ့င်ကရိုနောင်တဲ့ ပိုခိုသျှင်းအောင်းသေ
ဒုားသွ။

ကွပ်ပွိုးအောင်းသေထီးထွေး၊ ယူးလုဗွေးသီးကျေဇူး၊ မွိုးဖါသီးကျေဇူး
နဲင်းနောင်တင် ပိုခိုယို အုံလိန်းလိန်းမားမားဒူး၊ ကျိုစားဒူးပညား၊ ရွှင်တဲ့
ထွားချင်းစင်းဒူး၊ လိတ်သွဉ်သားဘဝတဲ့ ခံ့ယပ်ဗားကရိုးနောင်၊ ပိုခိုအောင်း
သေဒူး၊ ဆရာသမားသီးတဲ့ အောင်းဆွံ့မုခွါခွါ၊ ထားမွန်းပျား ထား
လော်လယ်ဖွဲ့ယို ပိုခိုတစွယ်တောင်း။

နီတကားမမ္ဘိုး ကသွဉ်အတွိုင်၊ ပိုခိုသျှင်၊ အုံအောင်းဒေါ၊ ဖြောင်းလို၊ ကျောင်းချားထာ၊ ဖေးနေးကဗလ၊ စင်တဲ့ ပိုခိုသျှင်၊ အံးမခံးချား တကားမဟွေး၊ အွဉ်းပယျိုမ်းသေးမ၊ ခန်း လျိုးနော၊ ထွူတခါးက -

တလမ်းလှမ်း ယအံ့ဟောင်အောင်းသန်၊ ချမ်းသာလွေ့သွေ့နော။

လိုယွဲးအားရဲင် (၁)

(၁)

“ အားရဲင် - အားရဲင် ”

မားစွဉ်းထာမာ အမျိုးမဲ့င်တဲ့ယောင်း၊ “အားရဲင်”ယိုနောင်၊ အရေတန်လဲဉ်းဝင်၊
“ပညားအားရဲင်၊ တခြိုးအားရဲင်၊ လိုအားရဲင်”အောင်းသွံမျိုး၊ လိုကရိုးနောင်တဲ့ “လိုမူးပေး
ယွဲး၊ လိုခိုပေးယွဲး၊ မူးနံပေးယွဲး၊ မူးနံ ယွဲး၊ ခိုပင်းယွဲး၊ ပိုမိုးယွဲး၊ ပိုဖါယွဲး”အောင်းသူယွဲးပဉ်။
အားသူမျိုးခွဲး၊ ယွဲးသူရဲဉ်းမူးတင် ယူးနေ့ငါတဲ့ သးတဖျိန်၊ ယျိန်နေ့ငါတဲ့ သးထင်လော့
ဝွေသီးပျားမွေးစွဉ်းဒုားထာ။

ဝွေသီးကရိုးနောင်၊ ပါမဲ့င်ဖုံးဟောင်း?

(၂)

“ ခွန်မာဃသီး လိုယွဲးအစွိုး ”

ဝွေသီး ကအောင်းအုံ၊ ဝွေသီး ကအုံဆောင်းနောင်၊ ရားဇဂျိုဟ်ခမ်း အိုဉ်းမာဂဝ၊
ခုံနောင်၊ တပေါးတန်တောင်းတဲ့ လိုယံဖုံး အောင်းသော့အာ၊ လိုယံဖုံးကရိုးနောင် - “ခွန်မာဃ
သီးလိုယွဲးအစွိုး”။

ဝွေသီးအစွိုးယို မရိုးဟးတို့၊ လိုယံနဲဉ်းမဲ့င်၊ ကွပ်ပျိုးထမဲ့င်ဟောင်း?

ခွန်မာဃသီးလိုယွဲးအစွိုးနောင် -

- မာကြောင်းခုံခြင်၊ မာသျှင်ခုံသောင်ဖုံး။
- မာဟောင်တဖျိ၊ ဟော့ဂူတထာဖုံး၊
- ဆို့စရွပ်ကားမဲ့င်ဖြိုးဖြိုး၊ ခူးထီအုံ ကားမဲ့င်ထောင်းထောင်း၊
- မာကုသိုလ်ဒါးနံ၊ သီးလတဲ့ ခံးကွဲင်တောင်း။

ထိုဉ်းစောင်းစွမ်းရောင်ရောင်၊ ထူးနု၊ ယးခွါ၊ အီပါစော်နမ်း၊ ခူးဟံးပွါထောင်း၊
ဟော့တသွောင်းမာဟောင်၊ လွေ့နောင်တဲ့သျှင်၊ လွေ့ထင်တဲ့စွဉ်း၊ လွေ့ကွဉ်းတဲ့စွါ၊
လွေ့တို့တဲ့ဖြောင်၊ ငရောင်အားအား၊ ခိုးဒါးတောင်းထာ၊ ကျိုစာမွေးမဲ့င်၊ လိုကုဉ်းစွဉ်း
ခြင်ခြင်၊ ကွပ်နောင်မ၊ ခွန်မာဃသီးလိုယွဲးစွိုးနောင်၊ ရိုးဟး ‘လိုယံ’နဲဉ်းနောင်သွ။

လိုယံသီးယိုနောင်၊ လိုဟောင်နောင်၊ ကျိုက်တဲ့ လိုရွှိက်နောင်၊ လွေ့ထီး၊ ကွပ်နောင်မ၊
ပါလွေ့ထီး ဝွေသီးအောင်းတဖြာ၊ ပါနောင်၊ ကျုံးတကွဲင်လဲဉ်းသွ။ ဝွေသီး၊ ကျုံးတကွဲင်နဲဉ်းမဲ့င်၊
နဲးတင် -

(၃)

“မဟားရားဇာ ခွန်တန်ဗွေဩ၊ ခွေသွဉ်း ကအုံခွုတ်ဒါး အိုဉ်းမာဂကိုသူနောင်၊
စွန်သား ထးမွေးစွဉ်းထာ၊ ဗွေအော်”

(၆၂)

“နာ၊နောင်၊ ဟိန်တန်ပဉ်ဖြာ၊ မွေးနောင်းနဲ့? နဲင်းကျိ၊စွန်နောင်၊ နာ၊ဆွမ်၊မြိုင်”

“အောင်ပဉ် သွံဆီသွံဖြာ၊တင် အီးဆွမ်၊ဟးတဲ့ ယို၊တောင်းအော်”

“ဟော - အောင်စွဉ်း သွံဆီသွံဖြာ၊နဲ့ရိုး”

“မွေး - ဗွေးအော်၊ စွန်ကဲးနောင်၊ အမဉ်၊မာယ၊ ကွေးညည အလို၊မဉ်းကွေးအာအာ မဲ့၊ အအင်းစွန်ပါ နီဗွေးတဲ့အော်”

“ဟား - ဟား၊ မာယ၊ အင်းစွန်မြိုန်းစွဉ်း ခွန်တန်နဲင်းခွေယိုနဲ့ရိုး၊ ဝွေ၊ကျဉ်း တကားမဲ့င်၊ ဟွေ - အမတ်ဖြား၊ ထွဉ်းခွေလို၊ဖုံး ဆွမ်၊လွဉ်စွန်သားဖုံးသူ၊”

“အမိန်းတေားမျတ် ဒင်းကတူး၊ ခွေသွဉ်း ထူးတားဂွန်းဖေးချား မဟားရားဇာ၊ ဗွေဩ”

“အို - မွေးသွူ၊ လွေ၊ဟိုင်း”

(၄)

မွူးယာခိုးတိန်းတိန်း၊ ထာ၊လျားခိန်းတန်၊ ခွန်မာယသီး လို၊စွို၊ဖုံး တသို၊လီးတသို၊လူး ခူးလုံး၊ တကြီးသောင်းခြိုး၊ မာ၊ဟောင်တဖူ၊ မာ၊လဲင်းတဖူ၊ဖုံး၊ လို၊လွေ၊သင်၊ ဖေးကခေါး၊ လေးလွေ၊သင်၊ ဖေးကယို၊ ဝွေ၊သီးရိုး၊နဲင်းနောင်၊။

“ ယို - ဝေးခိုသီးဖုံးဟွေး - အုံပဆားပသားကမြိုင်၊ ဝေးခိုသီး အရွိုးဖေးနေးကပြေး တင် ဖူးမူးသီး ဒွိုးလွဉ်ဖေး နောင်းထီယို၊ နောင်းထီကပ်၊ ဗေဟံးသွတ်၊တဲ့ပါ၊ လွဉ်သွံ၊ဆောင်းက ဖူးမူးသီး နောင်းထီယိုလဲင်း”

“ဟွေ - သွေ၊ရက်သီးဖုံးဟွေး၊ ဖူးမူးသုဗွေး၊ သုစိတ္တာ၊ သုနန္ဒာသီးဖုံး ဒွိုးလွဉ်ဖေးနီ နောင်းထီတဲ့၊ အချိန်းအုံပဆားလဲင်းချားရင်၊ အွဉ်းလင်၊က သီနံး သီနု၊ လွေ၊အွေ၊ နောင်းထီသူ၊လဲင်း”

ခိုးဗင်းတန် ခွန်မာယ ကထင်းဒေါ၊နဲင်းနောင်၊တင် အွဉ်းလင်၊နံး အွဉ်းလင်၊နု၊ လွဉ်အွေ၊ နောင်းထီ ပငါပရာ၊ အံးဗေဟံးသွတ်၊ အွေ၊ရွတ်၊ပါနောင်းထီ၊ ဒေါ၊ရီပါမူးနံး၊ ယံမွေးစွဉ်းထာ၊ တိန်းထီးမူးနံးလွိုးတော့၊ အရွိုးယေန်ထို၊စွဉ်းချားတဲ့ရိုး၊ ကွေးတော့ - ကွေးတော့။ နဲင်းမဲ့င်၊နဲးတင်-

(၅)

“ဟွေ မာယ၊ နီလွဉ်ဆွမ်၊ သီလို၊စွို၊ ရဲင်၊မြိုန်းထာ၊ တဖြာ၊ဖြာ၊လဲင်း”

“မဆွမ်၊တိုးနီ၊ နီအပဲစ်ထမဲ့င်၊အောင်၊ ဖါပဟိန်?”

“အပဲစ်အောင်၊ အပဲစ်အဲဉ်ထောင်းနောင်၊ သေနားတောင်းလာ၊လာ၊ မဟားရားဇာ၊ ခွန်တန်အမိန်းချား၊ ဒေါ၊အာမြိုန်ထာ၊ ဟွေ - ခွန်လို၊ဖုံးနောင်၊ ဆွမ်၊ပါစားယိုဟဲ့င်း၊ စွိုင်အစုဖုံး နောင်၊လဲင်း”

ထာ၊ပျားဆွိုး၊ ထာ၊တလွိုးတိုးတေးလဲင်းသွူ၊ ခွန်မာယသီး လို၊ယွဲးစွို၊ အီးမော့၊ သွူ၊ ထာ၊ဒုက္ခ၊ အီးမော့၊ဟးသွူ၊ ထာ၊ဒုက္ခချားရင်၊။

(၆၃)

(၆)

“ဟော - ပိုမူးသီးဖုံး၊ လောင်းလွှိုးတဲ့တကဲ့င်၊ တသို၊တိုင် လဲင်၊စွိုးရား၊ ထွားသီ
မွော့ ထွာလဲဉ်းတမျိုးမျိုးမတောင်”

“ဖြားခုံ - အိုးမွေးတောင်း၊ ဖါဖြား - ဖါဖြားပဟိန် ဆွမ်၊ထိုလဲဉ်း ဝေးမာဃသီး
လို၊စွိုး”

“ဟူး - မွေးနေဟောင်း မူး”

“မွေး - ဖါဖြား၊ နီအောင်းနောင်ကို လွင်းသင်၊ယိုသနယ်၊ ပဟိန်ရိုး ခွန်အမိန်းတဲ့”

“အား - ပေါးနောင်၊တဲးတဲ့ ပဟိန်လွေ့အံးစာလဲဉ်းသွူ မောင်းမာဃသီးချားရင်၊
အံ့ဟော့နဲင်းယိုထွာတောင်း၊ သုနန္ဒာနောင်၊ လော့လွေ့ ခုံခေါင်ကွဉ်း၊ သုစိတ္တာနောင်၊ လော့လွေ့
ခုံခေါင်နောင်၊ သုနန္ဒာနောင်၊ လော့လွေ့ ခုံခေါင်တို့၊သူ၊ လွေ့ဒေါ့ခုံသားဖုံးနောင်၊ ထွဉ်းလွဉ်
လို့လို့ယိုကိုနော့”

“အော် - တို့သုဇာတားဟာ ပါတောင်းနဲ့”

“သုဇာတားနောင်၊ ဟဲ့တလ၊တောင်း ပါဖြား”

“အူ - သုဇာတားနောင်၊ ဒါးစွဉ်း အွဉ်းတရေအနမ်းလျှမ်း၊ ကုသိုလ်းတရာ၊ ထာ၊မာ၊
တမဲ့င်၊မဲ့င်တသေတောင်း၊ အီးဒေါ့ဆွာ၊တရွားထာတဲ့ တထွာတောင်း၊ လွေ့ခန်းလဲဉ်း၊ ခုံခေါင်
ထင်၊မဲ့၊ ခွေခမ်းဖြားလွေ့ချား”

“ဝင်၊ဆွမ်၊ထိုလဲဉ်း မာဃသီး လို၊စွိုးတဲ့” ကရိုးဒါး သတင်၊ယိုနောင်၊ တလဲင်ချင်၊စွမ်၊
စွဉ်းချား တခုံလုမ်း၊ ကောကဠိးထာ၊သားတဲ့ အောင်းချား၊ ကောကခွန်းထွမ် ပဟိန်သားတဲ့
အောင်းချား၊ သင်းစွဉ်းညွတ်ညွတ်ညက်ညက်၊ ဖျော်ပြုံးဖျော်ပြင်းလွဉ်စွဉ်း ဖြားခုံလမ်းငါ၊ လို၊အာ
မွေးစွဉ်းထာ။

“အဟမ်း - အဟမ်း၊ အံ့တော့တော့ဆောင်းထာ၊ တဆင်းငါမို့င် ပိုလီ၊ဖုံးဟွေး-
ခုံကိုယို အွဉ်းကဲ့င်ငါ လို၊ဖြား လို၊မူးတွမ်း လို၊ပေးဖုံးငါ၊ လွှိုးနောင်၊ လွေ့ထောက်ခံးလွဉ်းလို့လို့ဟး
မောင်းမာဃသီးစွိုးသူ၊ မွေးနေဟောင်း?

“မွေးချား၊ မွေးချား”

“မွေးငါးနဲင်းနောင်၊သွူသနယ်”

“အို့ - ပေါးနောင်၊တဲ့လွေ့၊ လွေ့စွဉ်းယိုခါခါ”

လို၊ပေါးမာ၊ဖေးဝင်၊အကျို၊နောင်၊ မဉ်းမော့စိန်စွေ့၊ ထာ၊ဒုက္ခနဲင်းယိုတဲ့ ဝင်၊အမျာ၊
တထွားလို့တောင်း၊ ခွေလော့၊ နာ၊လော့၊ ကောလော့သား အောင်းအာတန်။

(၇)

“ဒူး - ဟူး - ဟူး၊ ဒူး - ဟူး - ဟူး၊ ခမ်းသားသီးဖုံးဟွေး - ဟိန်တန်မာဂဓ ဆွမ်၊
လ၊လွဉ်စွန်သား သွံဆီသွံဖြာ၊ စွန်သားဖုံးနောင်၊နောင်၊ ဟန်းနီ၊ မွူးယာခိုးတိန်းတိန်း မွူးနွောင်း
တဲ့တဲ့၊ အချိန်သူ၊နောင်၊ ခွန်တန်မဟာရားဇာ၊ ထေအားဏားအမိန်းထင်၊ အီးထွဉ်းယမ်းတွမ်း

ဆင်တင် ခိုခိုမှုးမှုး လွဉ်ထွားလွသော့ဝင်၊ ပဝါပရာလဲင်း ခမ်းသားထီသား ဖုံးဟွေး-၊ ဇူ-ဟူ-ဟူ၊ ဇူ - ဟူ - ဟူ၊”

“အီးထွဉ်းယမ်း စွန်သားတွမ်းဆင်တဲ”ကရိုးဒါး သတင်ယိုနောင်၊ အောင်တဖြေယောင်း၊ အောင်တဖြောင်း ဒေါ့၊ငါငါတင် တဆင်းလွမ်းတော့၊ စွမ်တိုးဒွမ်ခိုး၊ ရားကျီဟ်း တဝင်၊လမ်း နေးစွဉ်း။

မိုးဖြား မိုးကျောင်၊အူနောင်၊ ရိုး -

“အိုး အွေး - နေးရားဝေါ၊သီးနပ်၊ အွဉ်းခံနေးငါထောင်းငါ၊ အောင်လိုမာသီ တောင်းဝင်၊ သညင်၊ငါး အပိုအမာဆ၊ချာ”

ဖါဖြား ကျောင်၊ဝဏ္ဏနောင်၊ ရိုး -

“အီ - တလိုသညင်၊တောင်း၊ လိုလွဖုံးဟ၊ လုပ်၊ခွမ် ဖြေ၊စာ ကူးကားဟောင်ဟောင် ဒါးဒါးမိုင် ပါ၊မဲ့ကဲး အီးမာသီဝွေ၊သီး၊ စွန်ထာ၊တဲ့ မဉ်းထွာ နီသွံလင်းလွမ်း၊တဲး ဝင်၊ဆွဲ၊မ၊ချ၊နား ဟောင်ဟောင်ဒါးဒါးနေးဒျား၊ ယိုနောင်၊ အာလင်းငါး၊ ဒေါ့၊တနားတောင်းမ၊ ခွန်ချ၊အမိန်းသီ မတောင်၊ အွဲ - မဉ်းယူးအပိုအမာတဲ့ ကသညင်၊ ဝွေ၊သီးထာ၊မာ၊တွမ်း ဝွေ၊သီးကံးဒျားနောင်၊ သနဲ့”

ကေားကဝွေဖန်း စတင်နဲင်းနောင်၊ဖုံးတဲ့ အောင်ဟေးဟေးထာ၊ မွဲးတဲ့ ကွဲးထင်းထို ထိုလဲဉ်းသွ။ မွဲးကွဲးထင်းထိုထိုတဲ့ မောင်းမာသီးယို ကွဲးဟေးဟေးသွ၊ထာ၊သီ၊ ဖြားဒုံသီးဖုံး လွေ၊တောင်၊ပြန်တဲ့ ခွန်သ၊ထန်းထင်းဒျားထာ၊ အီးမာ၊ဟေးနဲင်းမဲ့မကောင် ဝွေ၊သီး ယူးထာ၊တဲ့ တဖြောင်တောင်းခွမ်း၊ ထာ၊တတရာ၊တောင်းနပ်၊ အောင်သေသေဒျား၊ ကွဲးတွေ့၊ ဒေါ့၊သော့၊ တလ၊တောင်း၊ တနောင်၊တောင်းဝင်၊တင် ဝွေ၊သီးအဲင်းခြင်းကတွောင်တငါ၊ ခံးဆာဟေးစွဉ်းတော့၊ တော့။

(၈)

“အိုးသူ - အိုးသူ ၊ ဝင်၊စိုးလွဉ်သွ။ စွန်သားဖုံး”

မွေး - ဝင်၊စိုးလွဉ်သွ။ မာသီးလို၊ယွဲးစိုး။

“အိုး အွေး - ထွားမိုင်သူ၊နောင်၊ စွန်ကဲးသူ၊ ယောင်၊ဆင်၊ ကတရေ၊ထာ၊သူ၊အိုး၊ ရစွဉ်းစွန်မွေးတောင်း၊ သညင်၊ငါးလို၊ခွေ”

“ဟွေ - ဟွေ၊ အုံလင်၊ အုံလင်၊ အုံလင်၊ထွားနေးလဲင်း”

မဲ့ခူ၊ပေါင်၊ တသောင်၊မကား ထွားဟုမ်လွေ၊စွဉ်းဒျား မာသီးလို၊ယွဲးစိုး။

“သွ၊ရက်သီးဖုံးဟွေး - ပဟိန်သူ၊တဲ့နောင်၊ ခွန်သူ၊တဲ့နောင်၊ ဝင်၊ကဆွမ်၊နီ ခွန်လို၊ ဖုံးသူ၊တဲ့နောင်၊ ကအီးအွဉ်းယမ်းနီဆင်သူ၊တဲ့နောင်၊ သ၊လျားမိုန်းတစ်၊စီ၊နော၊ အွဉ်းဒျားသော့ မေတ္တာ၊ မတ်ပီဒီဒျားသော့ နီနမ်းနော”

“ဟွေ - မာသ၊ နာ၊ဒေါ့၊ဆွာ၊တရွားမိုန်းထာ၊နောင်၊ ကားကအောင်၊ ပင်းပြားတအာ လင်၊လို့လို့လဲင်း”

ခွန်လို၊ ပါ၊မဲ့တနား၊ ဖြင်းကရစ်၊တန်တဖြာ၊နောင်၊ ထွဉ်းနဲင်းနောင်၊တင် မာသီး

လို၊ယွဲးစွဲ၊တဲ့ မင်းပြားတအာလင်၊ဟးစွဲး ဟံးလောင်း ဟော်ငါ။

“အိုးသူ၊ ဆင် ဆင်၊ ဝင်၊စွဲးလွဉ်သွ။ ဆင်ထီးတန်”

မွေး - ဝင်၊စွဲးလွဉ်သွ။ ဆင်ထီးတန်၊ အီးအွဉ်းယမ်းသွ။ မာယသီးလို၊ယွဲးစွဲ၊ ဆင်ထီး နောင်၊ အကိုင်သွတ်၊၊ ယမ်းသီလို၊ ကားမိုင်၊ဖြာ၊ဖြာလဲဉ်း၊ ယိုနောင်၊ သမ်းတို့က်၊နေးထင်း ဒေါင်အဟောင်စား တဆီသူပလင်၊တဲ့၊ ဆင်ထီးတန်တဲ့ အမဲ့တကယ်လဲဉ်းသွ။ အစူအောင်၊မွေး အောင်၊ပိုင်းစွဲးထာ၊၊ ဆင်ဆရာတဖြာ၊ အွဉ်းစွဲးလွဉ်လဲဉ်းသွ။

ဆင်ထီးတန်တဲ့ နဲစ်ငါလွေ့စွဲး စွတ်စွတ်၊ အီးတို့းလွေ့သွ။ မာယသီးထု၊၊ အီးလွေ့၊ ယမ်းသွ။ဝွေ့သီး၊ ကထွားသားဖုံးနောင်၊ သ၊တနွေ့၊မွေးစွဲးထာ၊၊

ကွဲးတွော့၊ ဆင်ထီးတန် ကထင်၊တို့းလွေ့သွ။ မာယသီးထု၊၊ အီးလွေ့၊ယမ်းသွ။ဝွေ့သီး ခြောင်အငေါင်း လွင်းချာထို၊ချာ၊ မာယသီးတဲ့နောင်၊၊ လို၊ဟောင်လို၊ဒါးဖုံးတဲ့နောင်၊ သ၊ရေ၊မွေး စွဲးထာ၊၊ အီလွဉ်ဖျင် ဆင်တဟးခေါ် ထွဉ်းယမ်း၊ ဆင်ငမ်းဖင်းချာ၊ အီလွဉ်ဖျင် ဆင်တဟးခေါ် အွဉ်းယမ်း ဆင်ငမ်းလွင်းချာ၊ တလဲဉ်း၊ နီလဲဉ်း၊ သုံလဲဉ်းလဲဉ်းသွ။

“ဝွေ့သီးတသီးဆောင်းဟောင် အောင်၊မတောင်၊ ထွားသောက်စံ၊ အနမ်းလောင်းနောင်၊ ဟိုင်း”ခွန်လိုတဲ့ ထွားသောက်၊ ကတူးပေါက်ခွေးကိုငါတဲ့ တအွဉ်းကိုင်ဒွမ် သောက်လိုပါ။

“ဝွေ့သီး တသီးဆောင်း၊ အဲဉ်ထောင်း - မွေးအော်”

“အဂါးထားဟောင် အောင်၊မတောင်၊ လွေ့ရီစံ၊ဟိုင်း”

ခွန်လိုတဲ့ နက်လွေ့ထေ့ ခွန်မာယ၊ ဂါးထားဟင်အောင်၊ အောင်၊တောင်း ယံလောင်းချာဟးခွန်တဲ့-

“ဝွေ့သီးဂါးထားဟောင်အောင်တဲ့ - မွေးအော်”

ခွန်နောင်၊နောင်၊ တို့းနမ်းကျင်၊နောင်၊ မာ၊တဟေ့လဲ့၊၊ ကျိုတေးချာ လက်ဖွဲ့ဂါးထား၊ ဝါးသနား တောချာ၊ တေနံ၊အင်၊၊ အမျို၊အီးထွေ၊ နမ်းကျင်၊တရာ၊ သီးလင်တ်၊ပါ၊ဟောင်း။

“ဝွေ့သီး ဂါးထားဟောင်မဉ်းအောင်တဲ့ အွဉ်းစွဲးဟိုင်း၊ ထွဉ်းလွဉ်လိုလို ခွေထု၊ယို” ခွန်မာယသီး လို၊ယွဲးစွဲ၊၊ သ၊သို့၊ငါးလဲဉ်းသွ။ မာ၊နဲဉ်းမိုင်၊တဲ့ယောင်း ထာ၊သီခန့်၊တဲးတဲ့ တတို့း နွောင်၊တောင်းဒွမ်။

“ကိန်းရွပ်နယ်ပွိုင် သီဂါးထားဟောင်ဖုံးနောင်၊ပွိုင်”

“ခွန်တန် မဟားရားဇားမွေးဩ၊ နီသွဉ်းသီး လို၊ယွဲးစွဲ၊ယိုနောင်၊ မာ၊သီတောင်းဝင်၊ သက်၊ ထူးတခွန်၊တောင်းဝင်၊ထာ၊၊ ပဲစ်မားတောင်း ဝင်၊ပိုမာ၊ ဒေါ၊လဲဉ်တောင်းထာ၊၊ အွေ့တောင်း ဒေါင် သူးရား၊ အွဉ်းချာမေတ္တာ၊၊ မာ၊ချာတဖူ၊၊ ခူးချာထီအုံး၊ ဆို့၊ချာစရွပ်၊ ယိုဖုံးနောင်၊ နီသွဉ်းသီး ဂါးထား၊ နီသွဉ်းသီးပရိတ်၊ ထွာနီသွဉ်းသီး အစီ၊အဟာ၊ဖုံးသွ။မွေးဩ”

“အွ။ - ထွားနဲဉ်း သီရွတ်အဂါး၊ နားနဲဉ်းသီငေါင်းသိုင်ယိုနောင်၊ သီယို လို၊ကိုင်ဖုံး မွေးတောင်းနဲ”

အောင်၊နောင်၊ထွေ့တွော့၊ ထွားစွေ့၊လွေ့တေး ပဟိန်မဲ့ငါ၊ ပဟိန်နောင်၊ အွဉ်းတကုတ်၊ အကတူး၊ အယူးထာ၊ဖြောင်ဒွမ်၊၊ အွေ့အမဲ့ငါတဲ့ ပွိုနီးဒွမ်။

“ယို - ပဟိန်၊ ကွပ်ပွိုးထမိုင်၊ နာ၊ကျုံးတကိုင်တို့း မင်းမာယသီးယိုဟောင်း”

ပဟိန်လောင်းချာတောင်း ငေါင်းတငါငါ။ အံ့တကုတ်၊စွူချားထား။

“လောင်းချာလင်း ပဟိန်၊ ပေါးနာ၊လောင်းတောင်းတဲ့ ဆင်ဖုံးသူ၊နောင်၊ အွဉ်းယမ်းသီ တောင်းစွဉ်းနာ၊သနယ်”

“ဟူး - အွဉ်းယမ်းပွိုင်းဗွေး၊ အွဉ်းယမ်းပွိုင်း၊ အွဉ်းယမ်းပွိုင်း၊ ငမ်းငါးဗွေးအော်”

“ဟူ - လို၊ပွိုက် လို၊ပွိုက်၊ တွိုးဝင်၊နောင်၊ အွဉ်းယမ်း၊ တွိုးဝွေ၊နမ်းနောင်၊ ငမ်းထားသီ၊ လို၊ပွိုက်သီး အဖဲင်း၊ လို၊သု၊တကဲင်းသီး ထားမာ၊နောင်၊ တတရာ၊တောင်း တစိ၊စိ၊စွဉ်းချား”။

“ခွေ - ခွေသွဉ်း အီးလောင်းစွဉ်းစွဉ်းချား ဗွေးအော်၊ ခါးလား မာယသီး လို၊ယွေးပွို၊ကပေါး နောင်၊ ခွေသွဉ်းမာ၊နဲင်းမိုင်းတဲ့ ရော၊၊ ဒေါ၊နဲင်းမိုင်းတဲ့ ထွာ၊ လ၊အာရွဉ်ခံ - ဗွေးအော်”

“ယိုခါဟာ လ၊အာတောင်းနဲ့”

“လ၊အာတောင်း၊ ယိုခါနောင်၊ ဝင်၊ဖေးအားချား ဝွေသီး၊ ခွေသွဉ်းနောင်၊ အစွမ်းထဲပြား၊ အားထားကိုင်ပြင်၊ ဝင်၊တအံးသွဉ်းတောင်းဒွမ် ခွေသွဉ်း၊ ရွဉ်တဲ့ခြောမွေးမိုင်းစွဉ်းထား၊ ကွပ်နောင်၊မ၊ ခွေသွဉ်းကျံးတကိုင်ဟး ဝွေသီးနဲင်းယိုသွူ - ဗွေးအော်”

“အူ - ပဟိန်၊ ပဟိန်၊ နာ၊နောင်၊ နီထင်းလို၊ဟောင်တင် နီဒင်းဖေးအရာ၊ အွဉ်းထွာ ချားလို၊တန်၊ နားကထင်းထွာလို၊တန်တဲ့ အံ့လို၊တန်တောင်းထား၊ မာ၊လို၊တန်တောင်းနမ်း၊ နာ၊ အစွမ်းသွံ၊မား၊ နာ၊အားထားသွံ၊လွင်၊ နာ၊အံးနွောင်၊တောချား ဝင်၊ဟနော၊ မွေးနေဟောင်း”

“မွေးချား - ဗွေးအော်”

“လို၊အများကရို၊နောင်၊တဲ့ ဖိုးပနား တိရစ္ဆာန်မွေးတောင်း၊ ဝင်၊တဲ့လို၊နေနေ၊ နာ၊ကမာ၊ ထာ၊ယို မွေး/တမွေးတောင်း၊ တရာ၊/တရာ၊တောင်း ကရို၊နောင်၊တဲ့ ဝင်၊အောင်းဝွေးဖန်းဒါးချား နေနေ၊ နာ၊မာ၊ထာ၊ တမွေးတမဲဉ်းတောင်းနောင်၊မ၊ နာ၊အစွမ်းထဲပြား၊ နာ၊အားထားကိုင်ပြင်၊ဟး နောင်၊သနဲ့-ပဟိန်၊ အဲင်းချာခွေငေါင်း၊ နာ၊မဉ်လောင်းနဲင်းမိုင်း”

“အဲင်းချာဖိုင်းတောင်း၊ လောင်းခရာအဲဉ်ထောင်းဒွမ် ဗွေးအော်”

“အို - မွေးသွူ၊ တဲးဟန်းနီ၊ယိုမာ၊ငါ နာ၊ထွာဟးဒွမ် ဟိန်၊ မောင်းမာယနပ်၊ ထွာ တော သွော့ဟိန်၊ နာ၊နမ်းတဲ့နောင်၊၊ နာ၊ပိုမာဖုံးတဲ့နောင်၊ ထွာဖေးဟး မောင်းမာယသီး သွဉ်း၊ နာ၊ကအံး ပွပ်ဝင်၊တမြို့၊ နာ၊ကသိမ်၊ထို၊ ဝင်၊ဥစွားဖုံးနောင်၊တဲ့ ဖေးအပ်လို့လို့ဟး မောင်းမာယယို လို့ဆန် ခွေငေါင်းယိုလ၊တောင်း၊ ယိုနောင်၊ ခွေအမိန်း”

ခွန်တန်ရားဖ တိန်းချ၊လင်၊အမိန်းနဲင်းနောင်၊တင် ပဟိန်ပွိုက်နောင်၊ အွဉ်းလင်၊ဟး စွဉ်းချား အမဲထီ၊ ကဟိုန်ထွေးသား ကားကအောင်းဖုံးတဲ့ တဗ၊စူထောက်ခံ၊ ယိုင်းယင်းစွဉ်း အကတူးပေါက်၊ ခြောင်ပေါက်စွဉ်း အငေါင်းဖုံး၊ လို၊မာယသီးဒုံနောင်၊ ယိန်းကယ်၊စွဉ်းဝင်၊။

“မောင်းမာယသီးဖုံးဟွေး - မာ၊ဖေးဝင်၊အတွက် ဆောင်းရွက်ဖေး ဝင်၊အတာ၊၊ လို၊စေး တနားမဲဉ်းနဲင်းသီဖုံးယိုနောင်၊ ကျေ၊လူ၊အာတန်၊ ဆင်တန်တိရစ္ဆာန်လယ်၊ကျွဲ၊မဉ်းတဲ့ သေသီ ကျေ၊လူ၊၊ တွိုးခွေနောင်၊ တကယ်သူးရာ၊၊ ယွမ်းမားချား ပဟိန်ငေါင်း၊ အွဉ်းစွေခွင်၊သွော့ခွေနော၊ ကားယိုမာ၊ငါ ခွေဖေးအားချားသီ၊ လို၊အမျို၊မိုင်းတဲ့ ဒေါ၊နယ်သွော့၊ ယိုတလဲင်းနောင်၊ ဆု၊တန် အနေ၊ ဖေးသဲင်၊သီ ဆင်တန်တဖြာ၊တဟးဟး၊ ထုမ်းဆင်တန် သဲင်၊ပျော့ပျော့၊ မာ၊သဲင်၊သွော့ ငေါင်းတဲက်အားအားလဲင်းနော့”

ခွန်မာဃသီး လိုယွဲးစွါ၊ သွံဆီသွံဖြာ၊ ထုမ်းတွမ်းဆင်တန် ဖြာဗားဗား ထန်းသင်သွ။
ရာဒေဝါဟ်ဒေဝင်၊ လိုကဖေးအားဝွေသီး ခမ်းသားထီသား ကပသာလွဉ်၊ ဝွေသီးဖုံးနောင်တဲ
အောင်းခြပ်အောင်းခြပ်နေးစွဉ်း တဖူးသောင်၊ အောင်းထောင်အောင်းထင်လွေ့စွဉ်း တဖူးထျ၊
စူယာကင်းမဲကူး၊ အွဉ်းရီးရူးကတောင်၊ ထွားထောင်လွဉ်သ်တဲ တထီးဖြောင်လို့တောင်းအနာ၊
တထီးငါတောင်း အသွတ်၊ အာမွေးအာမဲင်းစွဉ်းထာ။

ခွန်မာဃသီး လိုယွဲးစွါ၊ မာသင်ပါစွဉ်း အငေါင်းနဲင်းယို -
“နီလိုယွဲးအစွါ၊ အောင်းလဲဉ်းသွ။နယ်ဟွေး-ဟွေး” မွေး၊ မွေးငါးမရေးမရာ၊ ဝွေသီး
လိုယွဲးအစွါ၊ အောင်းလဲဉ်းသွ။ အောင်းတောင်းအောင်းဒါးပဲနဲ၊ ယူးမွိုင် - ဝွေသီးတဲ သမ်းဖြမ်း
လို့ဝင်၊ နမ်းကျင်တဲ သမ်းဟောင်၊ အွဉ်းသုစေးတနား မာဖေးချာဝင်၊ အကျိုကဲဉ်းအာအာ၊
ခံဆာနွောင်မွေးစွဉ်းအနမ်း။

ကွပ်နောင်မ၊ ပါမဲ့ကဲး အီးတုနွောင်ဝွေသီး၊ ပါမဲ့ကဲး အီးခေးပြဉ်းဗွိုနဲ ဝွေသီး၊
ဝွေသီးအားရဲင်နောင်၊ တလာလဲဉ်းက ဆင်၊ ဆင်တန်သွ။မဉ်းတဲ ငမ်းဗားဝွေသီး မွေးတောင်းနဲ၊
လိုယွဲးအားရဲင်နောင်၊ တလာတကားမဲ့ကဲး၊ တွိုးခြောင်တကားမဲ့ကဲးကရီးနောင်၊ ကရီးခါတဲ ဟွိုန်
ဗားဖိုလဲဉ်း၊ ယိုခါတဲ ထီးဗားလဲဉ်း၊ တွိုးဆိုင်သူတဲ အီးထီးဗားဖျင်၊ ဝွေသီးအားယိန်းတက်တက်၊
ဝွေသီးယိန်းနက်နက်၊ ယိန်းသတ်သတ်နောင်သွ။

ကမာတိုတက်အီ နီရပ်ရာနောင်ထမဲ့ကဲး?
“လိုယွဲးအားရဲင်၊”
အားကျိုခရာ အယံသွတ်နောင်ထမဲ့ကဲး?
“လိုယွဲးအားရဲင်၊”
မဲ့ခါစွဉ်းတဲ ရန်းသူတယားနွောင်နောင်ထမဲ့ကဲး?
“လိုယွဲးအားရဲင်၊”
စွမ်းရပ်စွမ်းရာ၊ စွမ်းဒုံစွမ်းဆောင်၊ မူးမောင်းပူးခွဲ၊ လိုယွဲးအားရဲင်၊ မဉ်းအောင်းပင်၊
ဆ၊ ငါ၊ မဉ်းတလာတသေးသေးနောင် -
တိုတက်ဗား
သားယားဗား
ချမ်းသားဗား နောင်သွ။

ဂွန်ခံချက် ။ ။ ဘုရာဟော်၊ ဧကနိပါတ် ကုလာဝကဇာတ်တော့ယို ခြပ်သော့ထင်း
အပင် ဆင်သော့ထင်းအလား၊ ဖတ်ဗား ယံစွယ်ဆိုင်တင် တမ်းထွို့၊
နေးတေား “ဘုရာလိတ်ကောင်းလိုင်”နဲင်းယိုသွ။

လို့ပေးကဗျာကဏ္ဍ

ဖူးပေးသီး သွဉ်စလိတ်

ဖူးပေးသီး	သွဉ်တဲမ်းစ
နက်မွေးဟ	တသို၊စီး
ဒါးခန်း	က-ရီး ။
က-ရီးထွူ	ခ-ရီး
ဖူးမူးသီး	ဟော်၊ဒါး
အော်မွေးနဲ့	ဟော်၊မွိုင်အီး
က-ရီး	ခ-ရီး
စ-ရီးထွူ	ဆ-ရီး ။
ဖူးခိုသီး	ဟော်၊ဒါး
နဲင်းနောင်တဲ	ဟော်၊မွိုင်အီး
စ-ရီး	ဆ-ရီး
ကွဲးညည	ကွဲးဒါးဒါး
အံးဖြားငါး	ဖူးပေးသီး
ဟော်၊သွို	မွိုင်အီး
က-ရီး	ခ-ရီး
စ-ရီး	ဆ-ရီး ။
ဉာဏ်ဟင်မွေး	သမ်းလိန်းမား
ယံမွေးငါး	ဖူးပေးသီး
ပျော့င	မွိုင်အီး
ဟား ဟား	ဟီး ဟီး ။

ထွိုင်းခန်းလှိုင်းပို

မို့မော့ကွဉ်းသူ၊ မှူးမယျမ်းင
အရောင်းထန်းစ လေလွဉ်ဖေး ။

အဲ့မဲ့ထွားမျိုဉ် ထာ၊လေလဲဉ်းမွော့
သေထွိုင်းခန်းသော့ ပိုခိုပေး ။

အဲ့မဲ့ထွားမျိုဉ် ထာ၊သေလဲဉ်းမွော့
သေထွိုင်းခန်းသော့ ပိုမူးပေး ။

ဝါးပေးဖုံးတဲ့ မဲ့သေစောင်းတင်
တချဉ်၊အငေါင်း တလေ့နေ့ ။

ထွိုင်းခန်းလှိုင်းပို လွေ၊ဖြားသော့မဲ့
ဘုရာ၊သူ၊တဲ့ ယံရိုးသေး ။

ထူးလိတ်စောင်းတင်ထွားကျပ်လိတ်လှဲး
မာ၊သော့ကွဲးကွဲး ယံဒါးကေး ။

ထွိုင်းခန်းလှိုင်း ပိုခိုပေး
ထွိုင်းခန်းလှိုင်း ပိုမူးပေး ။

ခ၊မို့န်းဝါး

သောင်းမွူးသဉ်နာ	အိုးသူဟာ
ပိဆာကြိုးကြိုး	တမိုးမိုး ။
အောင်းလိုစဉ်းလဲ	ခ၊မို့န်းတဲ
လင်ထဲငါးရိုင်	တိုးဆိုင်ဆိုင် ။
ဝါးတမိုင်ဟောင်း	သေနကောင်း
အင်ဖြောင်းလိုတောင်း	နားအငေါင်း
တွတ် တူး တူး - တူ ။	

ဟောင်နမ်းတာ၊ ငွါးဗားထာ၊

KHUN LAY BWA.

ကွတ် ကွတ် ကွတ် ကွတ် အမွူးဟောင်
ဆာပေးဖင်းလွဉ်ရောင် ။
အမွိုးသောင် လွဉ်အောင်ဗူး
မွိုးငေါင်းနေးနားထူး ။
အမွိုးမူး ခြစ်အဆား
သေအံ့တွမ်လွဒျား ။
ခတဗား လယဲ့သင်
အီလွင်းညာထွတ် ။
ယွယွယင် အံ့ခြယ်တေ့
အမွိုးထိုးနုပြေ ။
အံ့တေ့ထွတ် ထွားအမွိုး
ထီးတောင်းတင် ဝွေဗိုး
စိပ် စိပ် စိပ် ။

နီအီးထင်းလာလောင်းကီ

ဆီငတ်ဟာ လာသူနော
ထွားစုံခေါ ဗွေဟောင်းငါး
လေလင်းသာယာ ॥
သွဉ်ကပညာ
မဉ်းဒါးနောင်ဟွေး
လာလောင်းကီ နီအီးထင်း
အောင်းမျင်းသွူကွေး ॥

မားဒါးနေနေ

ညေားဖြားတဟး ထေအဟန်
နေးအားခြစ်အပန် ॥
ယူးဖြားတန် အောင်းထင်းထီး
ယူးဖြားမဲ့ထီရီး ॥

K.A.C

ညေားဖြားတန် ခြစ်ပန်မား
နက်နောင်လွေတောဒျား ॥
ညေားဖြားနက်နောင် ယူးဖြားထီး
ယူးဖြားကငအွီး
စွီး စွီး စွီး ॥

တကောင်မျှ
အပေါင်းလေးအဖွဲ့၊ တကောင်
ထွိုင်းခင်း၊ ထွိုင်းခင်းတံ၊ ခွေး
ယူးဝါးမျို၊ သေချိန်ခါး
ငွေ့ဟွဲတချားချား၊
တွိုးအဆား၊ မက်ဟူမေါင်း
အနံ့အောင်းခင်းလောင်း၊
တွိုးအဖြောင်း၊ ဖျိန်နှိုင်းဝါး
အမေးပေါင်းဖါးဖါး၊

နားရိုးမွန်

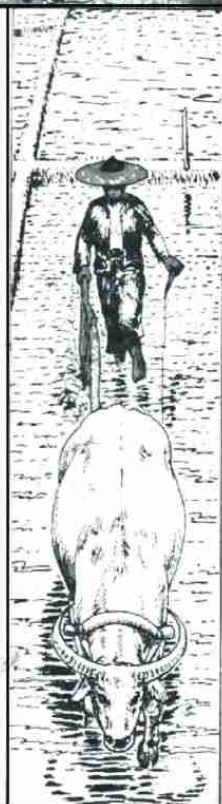
အဒွေတရား နားဆွဉ်းဗွာ
ကနောက်အောင်းဒင်းတဝီးနာ၊
အဖိုးလမ်းငါ တသီးသီး
သီတင်းတမိုင်းအီး
တော်ချားနီချောင်း
အောက်အီးအီး အောက်။

မိုးဖါဗွေ

နီအံးအွတား	ကွဉ်ကတား
ကျံးဟးထုမ်းဖေး	မိုးဖါဗွေ ။
အဉ်းသးကုင်းကုင်း	သွိုးခြံလုင်း
ပွါဆုင်းဟးသေး	မိုးဖါဗွေ ။
ယာခိုးချိန်းခါး	မအံ့ဟး
ယပ်ငါးသေးသေး	မိုးဖါဗွေ ။
ကေးလူတန်အာ	မိုးတွမ်းဖါ
ယိုခါတန်ပေး	နီရိုးသေး
	နီရိုးသေး ။

ဆရာသီးအတွက် ငေါင်းထွဉ်းချက်

၁။ ကအီးသွဉ်ဖေးဝင်၊ ကထွာဆရာသီးဖုံးနောင်၊ သွဉ်ဒါးဒါး၊ လွှဲ၊သေနားနားရီးသွေ့
လိတ်မူယို၊ နီမဉ်းသေနား၊ နီမဉ်းဒါးလဲင်နောင်၊မ၊ သွဉ်ဖေးတောင်းဝင်၊နောင်၊ ဝင်၊တဲ့
ဒါးယို၊ သေနားယို၊နောင်၊သွေ့။

၂။ ပါဠိသရနောင်၊ -

အ ၊ အာ ၊ ဣ ၊ ဤ ၊ ဥ ၊ ဦ ၊ ဓ ၊ ဩ - အောင်း (၈)ဖြိုး။

ပအိုဝ်းမူလသရနောင်၊ -

အ+အာ၊ အိ+အိ၊ အု+အူ၊ အေ+အေ၊ အဲ+အဲ၊ အိုင်+အိုင်၊ အော့+အော်၊ အို+အို
အောင်း (၁၆)ဖြိုး။

ပါဠိသရတွမ်း ပအိုဝ်းမူလသရ မဉ်းတဲက်ထွားလို့ဝင်၊နောင်၊ -

(က) အ-အာ ယို(၂)ဖြိုးနောင်၊ အငေါင်းတဲ့ဝိ၊ လိတ်ဖြိုးတဲ့ဝိ။

(ခ) အိ-အိ၊ အု-အူ၊ အေ- ယို(၅)ဖြိုးနောင်၊ အငေါင်းနောင်၊ဝိ၊ ကတဲမ်းလိတ်ဖြိုး
နောင်၊ ဝိတောင်း၊ (ဥပမာ- ပါဠိနောင်၊ တဲမ်း “ဣ”၊ ပအိုဝ်းနောင်၊ တဲမ်း
“အိ”စတင်နဲင်းနောင်၊သွေ့။

(ဂ) အော့၊ အဲ-အဲ၊ အိုင်-အိုင်၊ အော့-အော်၊ အို-အို ယို (၉)ဖြိုးနောင်၊ ပါဠိသရကို
တပါတောင်း၊ ပအိုဝ်းငေါင်းခြင်ခြင်ချာ၊ (လိတ်ဖြိုးတဲ့ကွား၊ အငေါင်းတဲ့ကွား)
နောင်၊သွေ့။

၃။ ဗီး (၃၃)ဖြိုးကိုနောင်၊ -

က ခ ဂ ဃ င ----- (က) အစုအပူး

စ ဆ ဇ ဈ ည ----- (စ) အစုအပူး

ဋ ဌ ဒ သ ထ ----- (ဋ) အစုအပူး

တ ထ ဒ ဓ န ----- (တ) အစုအပူး

ပ ဖ ဖ ဘ မ ----- (ပ) အစုအပူး

ယို (၂၅)ဖြိုးနောင်၊ က-အစုအပူး၊ စ-အစုအပူးစတင် အောင်းပဉ်စု၊ ပဉ်မူး၊ ပဉ်စွဲ၊တင်
ပါဠိဟဲ့၊ “ဝဂ္ဂ”၊ ပအိုဝ်းဟဲ့၊ “ဝဂ်ဗီး”နောင်၊သွေ့။

ယ၊ ရ၊ လ၊ ဝ၊ သ၊ ဟ၊ ဌ၊ အံ - ယို (၈)ဖြိုးနောင်၊ အံခေါ်ချာ၊ ဖြိုးလွှာဖြိုးနန်း၊
အစုအပူးအိုင်ထောင်းတင် ပါဠိဟဲ့၊ “အဝဂ္ဂ”၊ ပအိုဝ်းဟဲ့၊ “အဝဂ်ဗီး”နောင်၊သွေ့။

၄။ ဝဂ်ဗီး (၂၅)ဖြိုး အံဆင်းလို့ဝင်၊ စီးကန်၊စနစ်နောင်၊ လယိုအတိုင်၊သွေ့။

ဝဂ်	ပ	ဒု	တ	စ	မ	ပ+ဒု	အပွဲစံး	တ+စ	အပွဲစံး
က	က	ခ	ဂ	ဃ	င	ကွ	ဒုကွ	ဃိ	ဗျဃိ
စ	စ	ဆ	ဇ	ဈ	ည	စိ	ဂစိ	ဇိ	မဇိ
ဋ	ဋ	ဌ	ဒ	သ	ထ	ဌ	ဉက္ကဌ	ဗု	ဝဗုန
တ	တ	ထ	ဒ	ဓ	န	တ္ထ	တတ္ထ	ဒု	သဒ္ဒါ
ပ	ပ	ဖ	ဗ	ဘ	မ	ပွ	ပုပွ	မ္တ	ဂမ္တ

(၇၆)

- (က) ပ - အမိုင်ဆလ ကအောင်းဒါး -
က ၊ စ ၊ ဋ ၊ တ ၊ ပ - ယို (၅)ဖြိုးနောင်၊ ပါဠိဟဲ့၊ “ပထမကွရာ”၊
ပအိုဝ်းဟဲ့၊ “ပထမအကွရာ”။
- (ခ) ဒု - အမိုင်ဆလ ကအောင်းဒါး -
ခ ၊ ဆ ၊ ဌ ၊ ထ ၊ ဖ - ယို (၅)ဖြိုးနောင်၊ ပါဠိဟဲ့၊ “ဒုတိယကွရာ”၊
ပအိုဝ်းဟဲ့၊ “ဒုတိယအကွရာ”။
- (ဂ) တ - အမိုင်ဆလ ကအောင်းဒါး -
ဂ ၊ ဇ ၊ ခ ၊ ဒ ၊ ဗ - ယို (၅)ဖြိုးနောင်၊ ပါဠိဟဲ့၊ “တတိယကွရာ”၊
ပအိုဝ်းဟဲ့၊ “တတိယအကွရာ”။
- (ဃ) စ - အမိုင်ဆလ ကအောင်းဒါး -
ဃ ၊ ဈ ၊ ပ ၊ ဓ ၊ ဘ - ယို (၅)ဖြိုးနောင်၊ ပါဠိဟဲ့၊ “စတုတ္ထကွရာ”၊
ပအိုဝ်းဟဲ့၊ “စတုတ္ထအကွရာ”။
- (င) မ - အမိုင်ဆလ ကအောင်းဒါး -
င ၊ ည ၊ ဏ ၊ န ၊ မ - ယို (၅)ဖြိုးနောင်၊ ပါဠိဟဲ့၊ “ပဉ္စမကွရာ”၊
ပအိုဝ်းဟဲ့၊ “ပဉ္စမအကွရာ”။
ယို (၅)ဖြိုးနောင်၊ အောင်းဝဂ်ဗီးအသွတ်၊တင် ပါဠိဟဲ့၊ “ ဝက္ကန္တ ”၊ ပအိုဝ်းဟဲ့၊
“ ဝဂ်ဗီးသွတ်၊ ဝဂ်ဗီးမောငါ ” နှိုင်းနောင်၊သွ။
- (စ) ပထမအကွရာနောင်၊ လွေ့အုံဆင်းငါလွေ့ဟး ဒုတိယအကွရာလောင်း၊ အုံ
ဆင်းဟး အစဉ်းအတိုင်၊ (ကွ၊ ဣ၊ ဌ၊ ထ၊ ပ) ထွာနှိုင်းနောင်၊သွ။
- (ဆ) တတိယအကွရာနောင်၊ လွေ့အုံဆင်းငါလွေ့ဟး စတုတ္ထအကွရာလောင်း၊
အုံဆင်းဟး အစဉ်းအတိုင်၊ (ဌ၊ ဣ၊ ခ၊ ဒ၊ ဗ) ထွာနှိုင်းနောင်၊သွ။
- (ဇ) ကအုံဆင်းလို့ဝင်၊ယိုနောင်၊ အဖြိုးလတွင်း အဖြိုးကီ ပျိုနီပိတောင်းလို့ဝင်၊တင်
ပါဠိဟဲ့၊ “ အသဒိသဒ္ဓေဘာဝ ”၊ ပအိုဝ်းဟဲ့၊ “ဗီးဆင်း ၂-ဖြိုး ပိတောင်းလို့
ဝင်၊ ” နောင်၊သွ။
- ၅။ ဝဂ်ဗီး (၂)ဖြိုးအကို တဖြိုးချင်၊ချင်၊ ကအုံဆင်းနောင်၊ချာလို့ဝင်၊နောင်၊ -
- (က) ပထမအကွရာကို “ ဣ ၊ စ ၊ ဋ ၊ တ ၊ ပ ” ယိုဝုံးသွ။
(အပွဲးစံး - သက္က၊ သစ္စ၊ ဝဇ္ဇ၊ ဝတ္ထ၊ ကပ္ပ)
- (ခ) တတိယအကွရာကို “ ဂ ၊ ဇ ၊ ခ ၊ ဒ ၊ ဗ ” ယိုဝုံးသွ။
(အပွဲးစံး - အဂ္ဂ၊ မဇ္ဇ၊ ကုဉ္ဇက၊ သဒ္ဓ၊ သဗ္ဗ)
- (ဂ) ပဉ္စမအကွရာကို “ ည ၊ ဏ္ဍ ၊ န္ဓ ၊ ပ ” ယိုဝုံးသွ။
(အပွဲးစံး - ပညာ၊ ဝဏ္ဏ၊ အန္ဓ၊ ကမ္မ)
- (ဃ) ပဉ္စမအကွရာကို င-ကအုံဆင်းသင်၊ချာနောင်၊ ဂွေ့အစုအပူးလောင်းနောင်၊
“ က ခ ဂ ဃ ” ယို(၄)ဖြိုးလောင်းနောင်၊သွ။
(အပွဲးစံး - ဝဂ်၊ အာကမ်၊ မဂ္ဂ၊ သဃာ)

- (င) ဥ - ကအံဆင်းချာနောင်၊ ဝွေအစုအပူးလောင်းနောင်၊ “ စ ဆ ဇ ဈ ”
ယို (၄)ဖြိုးလောင်းနောင်၊ သွ။ (အပွဲစုံ - ပဉ္စ၊ လဉ္စ၊ မဉ္စ၊ ဝဉ္စ)
- (စ) ဏ - ကအံဆင်းချာနောင်၊ ဝွေအစုအပူးလောင်းနောင်၊ “ ဋ ဌ ဍ ”
ယို (၃)ဖြိုးလောင်းနောင်၊ သွ။ (အပွဲစုံ - ကဏ္ဍက၊ ကဏ္ဍ၊ ပဏ္ဍဝ)
- (ဆ) န - ကအံဆင်းချာနောင်၊ ဝွေအစုအပူးလောင်းနောင်၊ “ တ ထ ဒ ဓ ”
ယို (၄)ဖြိုးလောင်းနောင်၊ သွ။ (အပွဲစုံ - အန္တိ၊ ဂန္တိ၊ ဆန္တိ၊ အန္တိ)
- (ဇ) မ - ကအံဆင်းချာနောင်၊ ဝွေအစုအပူးလောင်းနောင်၊ “ ပ ဖ ဗ ဘ ”
ယို (၄)ဖြိုးလောင်းနောင်၊ သွ။ (အပွဲစုံ - နကမ္ပ၊ သမ္ပဿ၊ ပိဋိသာရ၊
ကမ္ဘာ)
- (ဈ) အဝဂ်ဗီးကိုနောင်၊ လ-ဆင်း “ ဝေပုလ္လ ”၊ သ-သွဉ်း “ ကဿပ ”၊ ဟ-
ဆင်းမ “ အဗြဟ္မစရိယာ ” ထွာနဲင်းနောင်၊ ဖိုးသွ။
- ၆။ ဗီးဆင်းလို့ဝင်၊ အဖြိုးပိုင်တဲ့ယောင်း အဖြိုးကိုနောင်၊ ထွာအသွတ်၊ သွတ်ချာဖေး
ဗီးကအောင်းကပ်၊ ဝွေဆ၊ နောင်၊ သွ။ (အပွဲစုံ - အဂ္ဂ - အဂ်ဂ၊ ဒုက္ခ - ဒုဂ်ခ)
- ၇။ အံ-ယို ကဟဲ့ဗီးနောင်၊ ကွပ်အမိုင်ကီ (နိဂ္ဂဟိတ်) နောင်၊ ချား၊ အ-နောင်၊ (ဗီးမွေး
တောင်း)၊ ထွာချားအမိုင်ကီ (နိဂ္ဂဟိတ်) ခင်းလံးအံဒင်းတာချားနောင်၊ သွ။
- ၈။ အံ-ယိုတွမ်း “ ဖ ” သွတ်၊ နောင်၊ အငေါင်းထန်း ဗွိုန်ပိလို့ဝင်၊ (အပွဲစုံ - ကုသလ
ကမ္မ “ ကုသိုလ်းကံး၊ ကုသိုလ်းကမ်း ” စတင်နဲင်းနောင်၊ သွ။
- ၉။ ကမ္ဘာ့ပညာချင်းသီး ကတမ်းထွင်းသေ၊ ခါးဒါး သဒ္ဓါးကျမ်းဖိုး မာ၊ ထွာလွဉ်ဖေးချား
အတွိုင်၊ နောင်၊ မ၊ ရှိ၊ ဗား “ က-ရီး၊ ခ-ရီး၊ ဂ-ဆိုင်၊ ဃ-ဆိုင် ” နဲင်းနောင်၊ သွ။
- ၁၀။ (က) ဌ - ပ - ထ - ဓ ဗီးယို (၄)ဖြိုးနောင်၊ ပအိုဝ်းဝေါဟာရအကို အငေါင်းထန်း
ပိဋိနိဝင်၊ သွ။
- (ခ) ဗီး (၃၃)ဖြိုးအကို “ ထ-ဆိုင် ” ဗီးယို ထွာအထားဝ အကဲဉ်တဲ့တဲ့နောင်၊ သွ။
- ၁၁။ (ဂ-ဃ-ဇ-ဈ-ဋ-ဌ-ဍ-ဎ-ဏ-တ-ထ) ဗီးယို (၁၁)ဖြိုးနောင်၊ ပအိုဝ်းဝေါဟာရအကို
အသွံ၊ အောင်းဆွေ့တင် လွှဲဗီးယို ကအောင်းကွိုင် ဗီးအလင် (၂၁)ဖြိုးနောင်၊ အသွံ၊
အောင်းအာနောင်၊ သွ။
- ၁၂။ (င-ည-ပ-ဗ-မ-ယ-ရ-ဝ-သ-ဟ-အံ) ဗီးယို (၁၁)ဖြိုးနောင်၊ အမဉ်း “ ရီး-ဆိုင် ”
အံဉ်ထောင်းတင် လွှဲဗီးယို ကအောင်းကွိုင် ဗီးလင် (၂၂)ဖြိုးနောင်၊ အမဉ်း “ ရီး-ဆိုင် ”
အောင်းလွ ပငါပရာ၊ သွ။

(၇၈)

ငေါင်းရီလွှာခန့်

(နမူနာ)

- ၁။ ပါဠိသရ(၈)ဖြိုးနောင်၊ တွက်နယ်အစဉ်းအတွင်းထွူတင် အနမ်းယောင်း၊ အငေါင်းတုံပါ ကမ္ဘိန်ဝိငါလွေ၊ ပအိုဝ်းသရနောင်၊ တွေ ထေနယ်ပါလှဲင်း။
- ၂။ မီး (၃၃)ဖြိုးအကို အမည်ကပါဒါး “ရီး”ဖုံးနောင်၊ တဲမ်းနယ်လို့လို့လှဲင်း။
- ၃။ က က၊ ကာ ကာ၊ ကား ကား - ယို(၆)ဖြိုးအကို “နီ လစ်၊ သူ ခါ၊ အမုင်ပါ”လင်္ကား နောင်၊အလ၊ ထေပျ၊ထွူတင် အမုင်ကပါ လစ်၊သူဆ၊ငါ နီဖြိုးနောင်၊ ပေါင်၊နယ်သွော့ လှဲင်း။
- ၄။ “ဖါဖြားပြီနု”ငေါင်းယိုအကို ကပါဒါး အမုင်ဖုံးနောင်၊ အဖြိုးမုင်၊ လမုင်၊ အဖြိုးမုင်၊ ရမုင် ခွယ်၊နယ်ထွူတင်၊ ရ+လ ကမုင်နောင်၊ဒါး မီးအကွရားဖုံးနောင်၊ တွေ ထေနယ်လို့ လို့ခွိုင်။
- ၅။ (က) ကဲင်း ၊ (ခ) ကဲင်း ၊ (ဂ) ကစ်၊ ၊ (ဃ) ကင် ၊ (င) တမ်း ယို (၅)ဖြိုးအကို ထောင်းခွဉ်းကပါနောင်၊ ထူးထို၊ ထောင်းခွဉ်းတပါတောင်းနောင်၊ သော့ဖေးထောင်းခွဉ်း ထွူတင် အငေါင်းထန်းနင်းမုင်၊နောင်၊ တွေ ထေနယ်နေး အပုံးစံး တဖြိုးစီးလှဲင်း။
- ၆။ အကွင်းခြေင်ကို လဖုံးယိုနောင်၊ တဲမ်းသော့ဖေး လိတ်မွူးစောင်းကိုအတွင်း၊နော။
- (က) ပညားကျို၊စာ၊ ()
- (ခ) တခြိုးကားငါး ()
- (ဂ) ပအိုဝ်းမူးဗွာ ()
- (ဃ) စိုးရီးလူးဟး ()
- (င) ကံကျင်၊မီးဒါး ()
- ၇။ လင်္ကားလယိုဖုံးနောင်၊ ဖျင်စွို၊စွို၊သော့ လိတ်မွူးစောင်းကိုအတွင်း၊နော။
- (က) ဖါဖြားကျောင်၊ဟန် ခြစ်၊ထွားမန် ၊
- (ခ) တွက်ဂဏန်းဒါး မွေးဟောင်းငါး ၊
- (ဂ) ဆို့၊အာစွစ်၊စွစ်၊ သောင်းမွူးပြွစ်၊ ၊
- (ဃ) ဆွဉ်းစိမ်၊ယာဗွာ စွယ်၊တငါ ၊
- (င) လွောင်းမူးထွာအားပအိုဝ်းတား ။
- ၈။ လိတ်ဖြိုးလယို နီဖြိုး နီဖြိုးနောင်၊ မဲဉ်းအဖြိုးမုင်၊ လွိုက်ထန်းနယ်ခွိုင်။
- (က) လို၊ (ကေန်၊/ကဉ်) ၊ (ခ) (ကေပ်၊/ကိပ်)ခွဉ်၊
- (ဂ) အွ၊ (နောင်း/နိန်း)ထီ ၊ (ဃ) တို့၊ (ကွဉ်း/ကွန်း) (င) (လွောင်း/လွောင်း)ပူး။

(၇၉)

- ၉။ နိကျောင်းဗွေငါးနိ၊ ဆရာကဒေါ်ဖေဒါး “နမ်းကြောင်းစင်ရေ” ဖုံးနောင်၊ တဲမ်းထန်း
လို့လို့လဲင်း။
- ၁၀။ ခွန်မာဃသီး လို၊ယွဲးစွါးနောင်၊ မရိုးဟးတို့၊ လို၊ယံနဲင်းမိုင် - ကွပ်ပွါးတမိုင်၊ဟောင်း။
- တောင်၊ခါ၊ = ဆရာသီးဖုံးနောင်၊ ငေါင်းရီနဲင်းယိုတရိုးတောင်း၊ ဉာဏ်အောင်းနဲင်း
မိုင်၊တရိုးတောင်း ထွားချင်းရီလွဒျားသွေ့နော။

ငေါင်းရဲပ်နိဂုံး

စတုတ္ထအလဲင်း၊ ကစီးစဲဉ်းထေဖေဒါး၊ ပအိုဝ်းလိတ်မွူးစောင်းနောင်၊ ထွဲလဲဉ်းသွဲယို။
လိတ်မွူးစောင်းကိုယို အထွောင်းမိုင်၊တရိုးတောင်း၊ သေနားတောင်း၊ တသျှင်၊လျင်၊တောင်း၊ တစင်း
တောင်း မဉ်းအောင်းဒါးစိန်းစွေ့၊လဲ လွဉ်ရီထေ့သွေ့ နီဗဟိုးသယံးအစွါ၊ယို။

နီဗဟိုးသယံး၊ နေးတွမ်းမေတ္တာ၊ စေးတနား၊ တဲမ်းဖေ၊ စီးစဲဉ်းဖေ၊ ထေဖေ၊ ကျိုးစာ၊
ဖေလဲဉ်းနဲင်းယိုတင် ကောကသွဉ်သားတဲ နေးလွသွေ့ ထာ၊သေတရာ၊ ကျိုးစာ၊သွဉ်လွသွေ့
စွမ်းရပ်စွမ်းရာ၊ စွမ်းခုံစွမ်းကျောင်း၊ စွမ်းပြီးစွမ်းဖြာ၊ စွမ်းဝီးစွမ်းပါ၊ ပငါပရာ၊နော။

ပအိုဝ်းလိတ်လွင်၊စွမ်၊လိတာ၊
ဗဟိုးသယံးအစွါ၊

သစ္စာအဓိဋ္ဌာန်၊ ငြိမ်းခြောက်အံ့ (၅)ချက်

- ၁။ နိဗ္ဗာန်သီးနှောင်၊ စွမ်းရည်လိပ်လှဲအတား၊
စွမ်းရည်ယံဒါးလ၊ဗားအရေးယို အီးသောင်းသာလွေ့ချားသွ။
- ၂။ နိဗ္ဗာန်သီးနှောင်၊ စွမ်းရည်ငြိမ်းငြိ။ ပါတွမ်းကွဉ်က၊အတား၊
ယံတဉ်းခွေင်လ၊ဗားအရေးယို အီးသောင်းသာလွေ့ချားသွ။
- ၃။ နိဗ္ဗာန်သီးနှောင်၊ စွမ်းရည်ဘားသား၊ ယေန်ဒီးမုအတား၊
ယံထင်းထိုဗားအရေးယို အီးသောင်းသာလွေ့ချားသွ။
- ၄။ နိဗ္ဗာန်သီးနှောင်၊ စွမ်းရည်ဆောင်းရပ်ရား၊ လွောင်းမူးညီးညွတ်
မုအတား၊ ယံဖြမ်းညီးဗားအရေးယို အီးသောင်းသာလွေ့ချားသွ။
- ၅။ နိဗ္ဗာန်သီးနှောင်၊ စွမ်းရည်ပေါင်၊ကျိက်၊ အုံအောင်းရေအတား၊
ယံဟောင်လ၊ဗားအရေးယို တွမ်းဖူးဝေး ခမ်းရင်သား အချင်၊
ချင်ဖုံးနှောင်၊ နေးတွမ်းသွီးထီ၊ ရက်ပင်၊ရေသ၊ဓာတ်တင်
ဆွန်ဝင်၊စူ တဉ်းတဉ်းခွေင်ခွေင်တွေ့၊ ယံတို့လ၊လွေ့ဗား၊
လိုဖေါင်းတသာကိုသူ၊နှောင်၊ တားဝွန်သေသေ၊ သစ္စာ၊
အောင်းအောင်း၊ အီးသောင်းသာလွေ့ချားသွ။

- လိပ်လှဲအတွက် (ယံတို့တက် ၊ ယံတို့တက်)
- ဆောင်းရွက်ဖေးအား (နိပွဲတား ၊ နိပွဲတား)